

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба, во српско, хрватско, словенечко и македонско издание. — Огласи по тарифата. — Текушта сметка при Народната банка на ФНРЈ за претплата и одделни изданија бр. 1032-Т-220, за огласи 1032-Т-221.

БРОЈ 14

ГОД. XI

Редакција: Улица Кралевиќа Марка бр. 9 — Телефони: Редакција 28-838, Администрација 26-276, Продажно одделение 22-619, Тел. централа 28-010.

126.

Врз основа на чл. 109 од Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/54) и чл. 49 од Уредбата за книговодството на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/53), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА УРЕДБАТА ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕТО, РАСПОДЕЛБАТА И НАПЛАТА НА ПРИХОДИТЕ НА БУЏЕТИТЕ И ФОНДОВИТЕ ОД СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Во Уредбата за пресметувањето, распределбата и наплата на приходите на буџетите и фондовите од стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/54) се вршат измени и дополненија, така што нејзиниот првичен текст да гласи:

УРЕДБА

за наплата на приходите на буџетите и фондовите од стопанските организации

I. УТВРДУВАЊЕ И РАСПОДЕЛБА НА ВКУПНИОТ ПРИХОД

Член 1

Стопанските организации: стопанските претпријатија и дуќани, занаетчиските и занаетчиските набавно-продажни задруги, земјоделските задруги основани како претпријатија, погоните на стопанските организации што самостојно го утврдуваат вкупниот приход, како и претпријатијата и дуќаните на земјоделските задруги и на сојузите на земјоделските задруги (во натамошниот текст: претпријатија) се должни да вршат времено утврдување и распределба на вкупниот приход и на добивката тримесечно и годишно.

Член 2

Кои групи претпријатија се должни да состават периодични пресметки годишно определува сојузниот Државен секретар за работи на народното стопанство. Другите претпријатија состават периодични пресметки тримесечно.

Претпријатијата што се должни да ги состават периодичните пресметки тримесечно, можат да ги состават во периоди од еден месец, а претпријатијата на кои ќе им се определи период за пресметка од една година можат да ги состават во периоди од еден, три или шест месеци.

Член 3

Претпријатијата се должни на крајот на секој месец да ги усогласат исплатите и другите издатоци за плати и да ги уплатат приходите на буџетите и фондовите со евиденцијата, кај Народната банка на ФНРЈ, кај другите банки и штедилници (во натамошниот текст: банка), без обзир на рокот во кој се должни да состават временни периодични пресметки.

Член 4

Претпријатијата се должни за извршената пресметка и распределба на вкупниот приход во пе-

риодите предвидени во горниот член да испратат до банката во определен рок извештај за времената периодична пресметка.

Извештајот за периодичната пресметка го испраќаат:

1) трговските, угостителските и занаетчиските претпријатија и дуќани во рок од 15 дена откако ќе помине периодот за пресметка;

2) сите други претпријатија во рок од 20 дена откако ќе помине периодот за пресметка.

Сојузниот Државен секретар за работи на народното стопанство ќе ги определи групите претпријатија што можат да поднесуваат извештај за периодичната пресметка во продолжен рок од следните 20 дена од роковите предвидени во горниот став.

За последниот пресметковен период во годината претпријатието е должно да испрати до банката извештај за времената периодична пресметка до рокот за редовно испраќање на овие извештаи без обзир на рокот за поднесување на годишната завршна сметка.

Со извештајот за времената периодична пресметка претпријатијата испраќаат до банката и бруто биланс.

Извештајот за времената периодична пресметка како и бруто билансот, претпријатијата го испраќаат до банката на обрасите што ги пропишува сојузниот Државен секретар за работи на народното стопанство.

Член 5

Претпријатијата што во својот состав имаат погони, го утврдуваат вкупниот приход и ја вршат неговата распределба за претпријатието како целина. Овие претпријатија се должни едновременно со извештајот од горниот член да испратат до банката и податоци за износот на сојузниот данок на добивката за погоните што се наоѓаат на територија на друга народна република, како и податоци за учеството на народниот одбор во добивката одделно за секој погон на подрачјето на друга околина (град).

Претпријатијата од горниот став, пред да го издвојат делот од добивката на име учество на федерацијата, ги покриваат станатите загуби во поодделни погони.

Ако во својот состав има погони за кои самостојно се пресметува вкупниот приход, претпријатието е должно утврдувањето на вкупниот приход и неговата распределба да ја врши одделно за тие погони, а одделно за другата дејност на претпријатието.

Ако погонот за кој самостојно се пресметува вкупниот приход има жиро сметка, извештајот за времената периодична пресметка и бруто билансот за тој погон се испраќа до банката при која погонот има жиро сметка.

Член 6

Пресметувањето и утврдувањето на вкупниот приход и неговата распределба по работите на извоз, вршење услуги на странство и застапување странски фирми се врши врз основа на наплатената реали-

зација а според составената пресметка што ја поднела стопанската организација до Народната банка на ФНРЈ во смисла на прописите што важат според кои се пресметува разликата во цените при увозот и извозот.

Член 7

Претпријатијата што плаќаат паушален износ на име учество на околицата во добивката, како и данок на промет во паушален износ, периодичната пресметка ја составаат на крај на секое полугодие. Пред да ја состават периодичната пресметка овие претпријатија се должни да извршат инвентарисање согласно прописите што важат за инвентарисањето.

Член 8

Податоците во извештајот за времената периодична пресметка мораат да бидат прокнижени во книговодството на претпријатието.

Член 9

Банката врши контрола на утврдувањето и расподелбата на добивката по периодичните пресметки поднесени од претпријатијата.

Банката е должна да изврши контрола на сите периодични пресметки што и' се предадени до сроките определени во чл. 4 од оваа уредба најдоцна за 5 дена по истекот на тие срокови.

Ако банката при контролирањето на периодичната пресметка или при прегледувањето на работните книги на претпријатието ќе утврди дека утврдувањето и расподелбата на вкупниот приход, не се правилно извршени ќе му ја врати периодичната пресметка на претпријатието. Во овој случај се смета дека периодичната пресметка не била ни поднесена.

II. НАПЛАТА НА ПРИХОДИТЕ НА БУЏЕТИТЕ И ФОНДОВИТЕ

Член 10

Приходите на буџетите и фондовите банката ги наплатува во текот на годината врз основа на времените периодични пресметки, извештаите на претпријатијата и решенијата на народните одбори, а во смисла на одредбите од оваа уредба.

Банката ги наплатува приходите на буџетите и фондовите од расположивите средства на жиро сметката на претпријатието при банката.

Член 11

Банката во текот на годината ги наплатува од претпријатијата следниве приходи на буџетите и фондовите:

- 1) амортизацијата,
- 2) интересот на основните средства,
- 3) земјарината,
- 4) придонесите за општествените фондови,
- 5) данокот на промет,
- 6) учеството на политичко-територијалните единици во добивката (учеството на федерацијата и учеството на околицата, градот односно градската општина со одделни права),
- 7) данокот на рента,
- 8) придонесот за социјално осигурување,
- 9) придонесите за задолжителните фондови на претпријатијата (резервен фонд, инвестиционен фонд).

Наплатите што се вршат во текот на годината врз основа на одредбата од горниот став се сметаат како времени.

Конечна пресметка и наплата на приходите на буџетите и фондовите се врши врз основа на завршната сметка на претпријатието.

а) Амортизација

Член 12

Банката ја наплатува амортизацијата врз основа на годишната претсметка на амортизацијата и врз основа на месечните изводи за станатите измени во состојбата на основните средства што се должни претпријатијата да ги испраќаат до банката.

Обврската за уплата на амортизацијата стасува 25-иот во месецот за минатиот месец.

Претпријатијата во ликвидација плаќаат амортизација до последниот ден во месецот во кој е извршено книговодственото пренесување на основните средства на друга стопанска организација или на народниот одбор.

Ако претпријатието не поднесе годишна претсметка на амортизацијата, односно месечен извод за станатите измени на основните средства, банката ќе изврши наплата во висина на последната наплата на амортизацијата.

Ако банката при прегледот на годишната претсметка на амортизацијата, односно месечните изводи за станатите измени на основните средства, ќе утврди дека има грешки во претсметката односно во месечниот извод, ќе стави забелешка и ќе му ја врати претсметката односно изводот на претпријатието за да изврши потребни исправки. Во овој случај се смета дека претсметката односно месечниот извод за станатите измени не бил ни поднесен.

Сојузниот Државен секретар за работи на народното стопанство издава упатство за составането и за сроковите на испраќањето на годишната претсметка на амортизацијата и месечните изводи за измените во состојбата на основните средства.

б) Интерес на основните средства

Член 13

Интересот на основните средства се пресметува и наплатува на неотпишаниот дел на вредноста на сите основни средства според состојбата на почетокот на годината.

Измените во состојбата на основните средства станати во текот на годината се земаат во обзир за пресметување на интересот на основните средства од првиот ден на следниот месец по станатата измена. Наплатената амортизација и врз основа на тоа евентуално извршеното отпишување во текот на годината не се сметаат како измена во состојбата на основните средства и не се земаат во обзир при пресметувањето интересот на основните средства.

Наплатата на интересот на основните средства стасува и се врши во срокови и на начинот во кои се наплатуваат амортизационите износи.

в) Земјарина

Член 14

Банката ја наплатува земјарината во износот определен со решението од финансискиот орган на народниот одбор.

Обврската за уплата на земјарината стасува 5 дена по истекот на секое тримесечје.

Финансискиот орган на народниот одбор е должен преписите од решенијата за задолжување со земјарина на сите претпријатија на своето подрачје да ги испрати до банката во срок од 5 дена од денот кога е донесено решението.

г) Придонеси за општествените фондови

Член 15

Банката врз основа на одделните извештаи од претпријатијата ги наплатува придонесите за следниве фондови:

- 1) фондот за кадрови,
- 2) фондот за унапредување на шумарството,
- 3) фондовите за унапредување на производството и истражувањето.

Извештајот од горниот став претпријатијата се должни да го испраќаат 10 дена откако ќе помине секое тримесечје.

Придонесите за општествените фондови стасуваат за наплата 5 дена по истекот на срокот што е определен за поднесување на извештајот од горниот став.

д) Данок на промет

Член 16

Банката го наплатува данокот на промет врз основа на извештајот од претпријатието за стасаниот данок на промет за односниот период.

Претпријатието е должно во рок од 5 дена по истекот на секои 10 дена почнувајќи од првиот во месецот да испрати до банката извештај за стасаниот данок на промет за извршениот промет во текот на минатите 10 дена.

Обврската за наплата на данокот на промет стасува на 15-иот и 25-иот во месецот, како и на 5-иот во идниот месец.

Претпријатието од кое данокот на промет се наплатува од случај до случај, е должно извештајот во смисла на горниот став да го поднесува само за месеците во кои е извршен промет на кој се наплатува овој данок. Во овој извештај претпријатието е должно да означи дека неговата обврска за поднесување на извештајот е повремена.

За испраќањето и исправноста на извештајот од овој член одговорни се: раководителот на книговодството и раководителот на комерцијалната служба на претпријатието, а во случај на нивна отсушност, или ако во претпријатието ги нема овие раководители, лицата што ги заменуваат односно ја вршат нивната функција.

Претпријатието е должно да го пресмета меѓуфазниот данок на потрошувачката на производите од сопствено производство заради изработка на други производи до 5-иот во месецот за минатиот месец и да го искаже во пријавата што ја поднесува до банката за последните 10 дена на минатиот месец.

б) Учество на политичко-територијалните единици во добивката

Член 17

Данокот на добивката и учеството на околицата (градот, градската општина со одделни права) во добивката на претпријатијата што се утврдени во времената периодична пресметка на претпријатијата, банката ги наплатува во висината искажана во извештајот за периодичната пресметка.

Данокот на добивката и учеството на околицата (градот, градската општина со одделни права) во добивката на претпријатијата утврдени по периодичната пресметка стасуваат за наплата 5 дена по рокот определен за поднесување на извештајот до банката за периодичната пресметка.

Од претпријатијата што имаат пресметковен период подолг од еден месец, банката ги наплатува месечните аконтации на име учество на федерацијата во добивката — данокот на добивката, како и месечните аконтации на делот со кој околицата (градот, градската општина со одделни права) учествува во добивката. Овие аконтации стасуваат за наплата на 25-иот во месецот за минатиот месец.

Аконтациите од горниот став банката ги наплатува во висина која му одговара на едномесечниот дел на данокот на добивката односно на делот со кој во добивката учествува околицата (градот, градската општина со одделни права) а според реализирањето на овие приходи во минатиот пресметковен период.

Од трговските и угостителските претпријатија и дуќани што го пресметуваат платниот фонд со примена на процентот од прометот, банката го наплатува учеството на федерацијата (данокот на добивката) и делот на добивката со кој околицата (градот, градската општина со одделни права) учествува во добивката на претпријатијата двапати годишно, и тоа според периодичната пресметка за I полугодие и според периодичната пресметка на крајот на годината.

Член 18

За претпријатијата што имаат погони односно работни единици на територија на друга народна република, делот од данокот на добивката што отпаѓа на погоните односно работните единици на територијата на друга народна република, се уплатува при банката на подрачјето на околицата (градот, градската општина со одделни права), каде што се наоѓа погонот односно работната единица.

Ако со прописите што важат не е утврден начинот како се определува висината на добивката

што служи како основа за утврдување данокот на добивката за поодделни погони односно работни единици, добивката што служи за утврдување данокот на добивката се утврдува на ист начин како и основата за учеството на околицата (градот, градската општина со одделни права) во добивката на погонот односно работната единица.

Член 19

Од новооснованите претпријатија за периодот до поднесувањето на првата периодична пресметка не се наплатуваат месечни аконтации на данокот на добивката и учеството на народниот одбор во добивката на претпријатието.

Член 20

На претпријатијата при кои реализацијата е нерамномерна поради сезонскиот карактер на работењето, советот за стопанство на народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права) може да им ја определи основата за наплата на аконтациите на данокот на добивката и учеството на околицата (градот, градската општина со одделни права) во добивката за поодделни месеци.

Финансискиот орган на народниот одбор е должен решението за определување на основата за наплата на аконтациите во смисла на горниот став, да го испрати до претпријатието и до банката во рок од 5 дена по донесувањето на решението.

Сојузниот Државен секретар за работи на народното стопанство ги определува групите претпријатија чијашто дејност има карактер на сезонско работење.

е) Данок на рента

Член 21

Банката го наплатува данокот на рента од претпријатијата за кои во републичкиот општествен план е предвидено да го плаќаат овој данок.

Данокот на рента го наплатува банката врз основа на извештајот за периодичната пресметка.

Данокот на рента стасува за наплата 5 дена по истекот на рокот определен за поднесување на извештајот до банката за периодичната пресметка.

ж) Придонес за социјално осигурување

Член 22

Придонесот за социјално осигурување го наплатува банката од претпријатието при секоја исплата на платата и определените издатоци за плати според одделните прописи.

з) Придонес за задолжителните фондови на претпријатието

Член 23

Врз основа на периодичната пресметка банката го наплатува придонесот за резервниот фонд, инвестициониот фонд на претпријатието, инвестициониот фонд на ЈЖ и ПТТ, фондот за покритие на загубите на ЖТП, фондот за обновување и одржување резервите на рудното и друго минерално богатство и фондот за станбена изградба кај рудниците на јаглен, кои според важечките прописи задолжително се издвојуваат од добивката односно од вкупниот приход на претпријатието.

Издвојување на средствата што му остауваат на претпријатието на самостојно располагање

Член 24

Во текот на пресметковниот период претпријатијата можат да ги издвојуваат од жиро сметките при банката во корист на своите фондови само средствата чиешто реализирање е искажано во периодичната пресметка за минатиот период.

Претпријатија што плаќаат паушален износ на име учество на околицата во добивката, како и данок на промет во паушален износ

Член 25

Наплатата на паушалниот износ на име учество на околицата (градот) во добивката и постојаните придонеси спрема општествената заедница, како и на данокот на промет во паушален износ од

претпријатијата, банката ја врши во висината и сроковите што ќе ги определи народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права).

Народниот одбор е должен да испрати до банката список на претпријатијата и дуќаните што плаќаат годишен паушален износ на име учество на околицата во добивката и постојаните придонеси за општествената заедница, како и данокот на промет во паушален износ, со означување соодветните износи и сроковите во кои треба овие да се наплатат во текот на годината.

Најкус срок за наплата на аконтацијата на паушалниот износ од горниот став што може да го определи народниот одбор е еден месец.

III. ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

Член 26

Банката е должен да ги наплати приходите на буџетите и фондовите за сите претпријатија во срок од 5 дена од денот на стасаноста утврдена со оваа уредба за секој поодделен вид приходи на буџетите и фондовите.

Член 27

Ако претпријатието во пропишаниот срок не поднело извештај за периодичната пресметка, банката ќе ги наплати:

- 1) данокот на добивката,
- 2) данокот на рентата,
- 3) делот на добивката што и' припаѓа на околицата (градот, градската општина со одделни права) во висина на претходната наплата а во рокот предвиден во горниот член.

Разликите меѓу дополнително поднесениот извештај за периодичната пресметка и наплатените аконтации според горниот став, банката ги наплатува најдоцна во рок од 15 дена од денот на дополнително поднесениот извештај за периодичната пресметка.

Член 28

На претпријатијата што до определениот срок не поднесат извештај за периодичната пресметка, банката им исплатува 80% од платите според тарифниот правилник пресметани по времето односно по ефектот и другите издатоци од чл. 31 од Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации и во случај ако тие имаат расположиви — реализирани плати од добивката од поранешните пресметковни периоди.

Разликата на платите меѓу 80% и 100% според тарифниот правилник може да му се исплати на претпријатието дури откако ќе поминат 15 дена од денот за поднесување на извештајот за периодичната пресметка ако претпријатието според поднесената периодична пресметка реализирало достаточен доход.

Член 29

Ако со прописи одделно е регулирана висината, рокот на наплатата или предопределеноста на приходите на буџетите и фондовите (одделна норма на интересот на основните средства, наплата на интересот на основните средства во корист на инвестициониот фонд на народниот одбор за комуналните претпријатија, наплата на амортизацијата во различни износи по месеците и сл.), народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права) на чие подрачје се наоѓа претпријатието до кое се однесуваат такви прописи ќе му издаде на претпријатието решение за висината и рокот на наплатата. Претпријатието е должно претписот од тоа решение да го испрати до банката.

Ако претпријатието не го испрати преписот на решението од горниот став, банката ќе ги наплатува приходите врз основа на општите прописи за економските инструменти и мерки.

Член 30

Затезниот интерес во смисла на Уредбата за каматите на неизвршено уплатените приходи на буџетите и фондовите („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/53) и другите прописи банката го наплатува:

1) кога претпријатието на својата жиро сметка нема достаточо средства за наплата на приходите на буџетите и фондовите, а периодичната пресметка е поднесена во рокот за време од денот на стасаноста на односната обврска до денот на наплатата;

2) кога претпријатието во пропишаниот срок не испратило извештај за периодичната пресметка, на разликата меѓу помалку наплатените износи и износите според периодичната пресметка за време од денот на стасаноста на обврската до денот на наплатата на разликата;

3) кога претпријатието во рокот не испратило извештај за стасаните обврски за општествените фондови, односно за стасаниот данок на промет, од рокот определен за поднесување на извештајот до денот на наплатата;

4) кога инспекциониот орган врз основа на книговодството на претпријатието ќе утврди дека периодичната пресметка е неточно составена и дека поради тоа приходите на буџетот и фондот се наплатени во помали износи — од рокот утврден од страна на инспекциониот орган до денот на наплатата;

5) кога претпријатието не поднесе во рокот претметка на амортизацијата и интересот на основните средства месечен извод за станатите измени во состојбата на основните средства, а наплатените износи се помали од износот утврден според претметката односно според месечниот извод — за времето од стасаноста на обврската до денот на наплатата на разликата.

Пресметаниот и наплатениот затезен интерес оди во корист на односниот буџет и на фондовите до кој се однесува наплатата неизвршена во рокот.

Член 31

Кога со оваа уредба е предвидено банката да ги наплатува приходите на буџетите и фондовите врз основа на општите прописи или во висина на претходните наплати или пресметки, а со дополнително поднесената пресметка ќе се утврди дека е наплатен поголем износ од износот утврден во дополнително поднесената пресметка, банката ќе ја врати повеќе извршената наплата. Во тој случај претпријатието нема право на враќање на интересот на износот на повеќе извршената наплата.

Член 32

Наплатата на приходите на буџетите и фондовите што ја врши банката во смисла на оваа уредба, а во рамките на расположивите средства на претпријатијата на нивната жиро сметка се врши по следниов ред:

- 1) придонес за социјално осигурување,
- 2) данок на промет,
- 3) амортизација,
- 4) интерес на основните средства,
- 5) земјарина,
- 6) придонеси за општествените фондови,
- 7) данок на добивката,
- 8) данок на рентата,
- 9) придонеси за задолжителните фондови на претпријатието,
- 10) делот од добивката што и' припаѓа на околицата (градот, градската општина со одделни права).

За периодот во кој стасува наплатата на интересот на кредитот за обртните средства при банката, овој интерес го наплатува банката во рамките на расположивите средства на жиро сметката на претпријатието пред да ги наплати приходите на буџетите и фондовите од горниот став.

Ако во времето кога банката треба да ги наплати приходите на буџетите и фондовите претпријатието нема на својата жиро сметка расположиви средства, приходите ќе се наплатат sukcesивно, како што ќе притечуваат средствата на сметката на претпријатието при банката, пред сите негови наплати за исплата за други цели.

Член 33

Покрај контролата на книговодството на претпријатието што ја врши финансиската инспекција според прописите што важат, финансиската инспекција врши и контрола на периодичната пресметка испратена до банката, како и контрола на правилноста на наплатата на приходите на буџетите и фондовите извршени од банката.

IV. ЖАЛБИ

Член 34

Против решението на советот за стопанство на народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права) за определување висината на аконтацијата на данокот на добивката и учеството на околицата (градот, градската општина со одделни права) во добивката претпријатието може во рок од 15 дена по приемот на решението да му подаде жалба на народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права).

По жалбата од горниот став решава одделна комисија за жалби, што ја формира народниот одбор.

Жалбата не ја запира наплатата на аконтацијата на данокот на добивката и учеството на околицата (градот, градската општина со одделни права).

Член 35

Ако претпријатието не се сложува со забелешките што ги сторила банката во смисла на чл. 9 и 12 од оваа уредба, има право во рок од 3 дена од приемот на забелешките да побара од началникот на секретаријатот за стопанство на народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права) да донесе решение за правилноста на периодичната пресметка на годишната претметка на амортизацијата односно на месечниот извод за станатите измени на основните средства. Началникот на секретаријатот за стопанство на народниот одбор е должен да донесе решение во рок од 8 дена од денот кога е поднесено барањето.

Член 36

Ако претпријатието смета дека банката не ги наплатила приходите правилно според одредбите од оваа уредба, тоа може во рок од 3 дена откако ќе го прими известувањето за наплата да побара од надлежниот орган на народниот одбор да донесе решение за правилноста на извршената наплата. Надлежниот орган на народниот одбор е должен да го донесе решението во рок од 8 дена од денот кога е поднесено барањето.

Член 37

Ако началникот на секретаријатот за стопанство на народниот одбор односно надлежниот орган на народниот одбор во рокот не го донесе решението по барање на претпријатието во смисла на чл. 34 и 35 од оваа уредба и во рокот предвиден со тие одредби, ќе се смета дека ја потврдил правилноста на забелешките од банката, односно на извршената наплата.

Член 38

Против решението од чл. 34—36 на оваа уредба може во рок од 8 дена по приемот на решението да се подаде жалба до републичкиот државен секретар за работи на стопанството. Жалбата не го задржува извршувањето на решението.

Член 39

Претпријатието има право на враќање на интересот за повеќе наплатените износи на приходите на буџетите и фондовите во случај на поволно решение во жалбената постапка.

Член 40

Банката води евиденција за определените елементи на вкупниот приход и за распределбата на добивката (општествена евиденција) за претпријатијата од чл. 1 на оваа уредба.

Банката ја води оваа евиденција врз основа на податоците за измените по жиро сметката на претпријатието и податоците од периодичната пресметка.

За да се искажат правилно измените на сметките во општествената евиденција, претпријатијата се должни на налозите за исплати и на исплатите што ги испраќаат до банката да ставаат шифри што ќе ги определи Народната банка на ФНРЈ.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 41

Со парична казна од 10.000 до 1.000.000 дин. ќе се казни претпријатие ако во рокот не испрати до банката извештај за стасаниот данок на промет, претметка на амортизацијата и интересот на основните средства односно месечен извод за измените во состојбата на основните средства или извештајот за обврските на придонесот за општествените фондови.

За дејствието од горниот став ќе се казни со парична казна од 1.000 до 10.000 дин. и директорот, раководителот на книговодството и раководителот на комерцијалната служба на претпријатието односно лицата што ги заменуваат или ја вршат таа функција како и секое друго одговорно лице во претпријатието.

Ако најде дека во извршувањето на дејствијата од ст. 1 на овој член нема елементи на стопански престап, јавниот обвинител ќе го испрати предметот до надлежната финансиска инспекција за да изрече казна поради прекршок.

За прекршокот од горниот став финансиската инспекција може да го казни шефот на сметководството на претпријатието со парична казна од 500 до 3.000 динари.

Член 42

Со парична казна од 1.000 до 10.000 дин. ќе се казни директорот и одговорниот службеник на банката ако според одредбите од оваа уредба не ќе ги наплати во предвидените срокови приходите на буџетите и фондовите од жиро сметката на претпријатието.

Член 43

Одговорниот службеник на народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права), ќе одговара за дисциплински престап според одредбите за дисциплинската одговорност на државните службеници ако не испрати до банката претпис од решението односно од списокот во рок од 8 дена од денот кога е донесено решението:

- 1) за задолжувањето на поодделни претпријатија со земјарина во смисла на чл. 14 од оваа уредба,
- 2) за висината на аконтацијата на данокот на добивката и делот со кој во добивката учествува околицата (градот, градската општина со одделни права) во смисла на чл. 20 од оваа уредба.

Член 44

Стопанските престапи од чл. 41 и 42 од оваа уредба ги суди надлежниот окружен стопански суд, а извидите ги води финансиската инспекција.

Постапката по стопанските престапи од оваа уредба се води според одредбите од Законот за стопанските судови.

Ако со одредбите од оваа уредба и со Законот за стопанските судови не е определено поинаку на стопанските престапи и на постапката што се води по тие престапи согласно ќе се применуваат одредбите од чл. 75, 78, 80 ст. 2 и 3, чл. 81 ст. 1 и чл. 83 ст. 1 и 2 од Уредбата за управување со основните средства на стопанските организации.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 45

Претпријатијата што според оваа уредба се должни периодично пресметки да ги испраќаат тримесечно, должни се периодичните пресметки за I и II тримесечје на 1955 година да ги испратат во сроките определени за испраќање на тримесечните периодични извештаи во 1954 година.

Член 46

Се овластува сојузниот државен секретар за работи на народното стопанство да донесува, по потреба, упатства за извршување на оваа уредба.

Член 47

Оваа уредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1955 година.

Сојузен извршен совет

Р.п. бр. 105
30 март 1955 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

127.

Врз основа на одделот 5 од главата XXVII на Сојузниот општествен план за 1955 година и чл. 28 и 30 од Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации, Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ФОНДОВИТЕ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА ИНДУСТРИСКОТО ПРОИЗВОДСТВО И ГРАДЕЖНИШТВОТО

Член 1

Со цел да се обезбедат средства за унапредување на индустриското производство и градежништвото се осниваат фондови за унапредување на индустриското производство и фонд за унапредување на градежништвото.

Член 2

Фондовите за унапредување на индустриското производство се осниваат:

- 1) при Сојузната индустриска комора;
- 2) при секциите на Сојузната индустриска комора односно при стручните здруженија.

Фондот за унапредување на градежништвото се оснива при Сојузната градежна комора.

Член 3

Средствата на фондовите за унапредување на индустриското производство односно Фондот за унапредување на градежништвото се формира од придонесот што се должни да го плаќаат сите стопански организации на индустријата односно сите стопански организации кои според својата основна дејност спаѓаат во градежништвото, по нормите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет.

Член 4

Придонесот за унапредување на индустриското производство и придонесот за унапредување на градежништвото се уплатува од реализираниот вкупен приход на стопанската организација пред да се утврди добивката.

Член 5

Средствата за унапредување на индустриското производство односно градежништвото можат да се користат само врз основа на програмата за употреба на овие средства одобрена од Сојузниот извршен совет.

Член 6

Придонесот за унапредување на индустриското производство и придонесот за унапредување на градежништвото се уплатуваат во сроковите и на начинот определен за распределбата на вкупниот приход и за уплата на обврските на стопанските организации.

Член 7

Од пресметаниот придонес за унапредување на индустриското производство стопанските организации уплатуваат:

- а) во фондот за унапредување на индустриското производство при Сојузната индустриска комора 20%;
- б) во фондовите при секциите на Сојузната индустриска комора односно при стручните здруженија 80%. Овој износ на придонесот секоја стопанска организација го уплатува во фондот при сек-

цијата односно стручното здружение на коешто таа според својата основна дејност му припаѓа.

Придонесите за унапредување на градежништвото ги уплатуваат во целост сите стопански организации од чл. 3 на оваа уредба во Фондот за унапредување на градежништвото.

Член 8

Стручните здруженија и секциите на Сојузната индустриска комора можат деловите од средствата од уплатениот придонес за унапредување на индустриското производство со кои располагаат да им ги отстапат на стопанските организации од својата гранка за извршување определени задачи.

Сојузната индустриска комора може од својот фонд за унапредување на производството да ги отстапи деловите од средствата за извршување определени задачи на секциите или стручните здруженија.

Сојузната градежна комора може деловите на средствата од уплатениот придонес за унапредување на градежништвото да им ги отстапи на своите секции, на стручните здруженија од градежната струка или на стопанските организации на своите стручни гранки.

Сојузната индустриска комора, како и нејзините секции и стручни здруженија и Сојузната градежна комора, кога отстапуваат средства од уплатениот придонес според горните ставови, должни се да склучат за тоа писмен договор со стопанската организација и со стручното здружение, на кои им се отстапуваат средствата. Во договорот мора да се предвиди обврската на корисникот примените средства да ги употреби за целите и на начинот определен со оваа уредба.

Член 9

Средствата од уплатениот придонес за унапредување на индустриското производство служат исклучиво за унапредување на индустриското производство од општо значење, како што е: истражување, проширувањето и оплемењувањето на суровинските бази, усовршувањето на технолошките процеси, набавката на документации, освојување нови производи и проширување на асортиманот, подигањето на квалитетот на производите и сл.

Средствата на Фондот за унапредување на градежништвото служат исклучиво за научни работи и истражувања со цел да се наголеми продуктивноста на трудот односно да се намалат трошоците за градење, како што е: подигање општи градилишта, оснивање и проширување институти, лаборатории, заводи и сл. во градежната струка, помагање научно-издавачката дејност во градежништвото и слично.

Член 10

Со фондовите формирани од уплатениот придонес за унапредување на индустриското производство односно градежништвото управуваат:

- а) Управниот одбор на Сојузната индустриска комора — со делот што и' е уплатен на Сојузната индустриска комора;
- б) одборите на секциите на Сојузната индустриска комора и на стручните здруженија — со делот што и' е уплатен на секцијата односно на стручното здружение;
- в) Управниот одбор на Сојузната градежна комора со Фондот за унапредување на градежништвото.

Управувањето со фондовите при Сојузната индустриска комора, при нејзините секции и стручни здруженија се врши според правилникот што го донесува Управниот одбор на Сојузната индустриска комора, а управувањето со фондот за унапредување на градежништвото се врши според правилникот што го донесува Управниот одбор на Сојузната градежна комора.

Член 11

Претсетката на расходите што се финансираат од средствата на фондовите за унапредување на индустриското производство врз основа на одобре-

ната програма за употреба на средствата од тие фондови, ја донесува:

а) Управниот одбор на Сојузната индустриска комора — за делот од средствата што и' припаѓа на Сојузната индустриска комора;

б) собранието на производителите на секциите или стручните здруженија на Сојузната индустриска комора — за делот што им припаѓа во рамките на одобрената висина на придонесот односно гранката или групата претпријатија. Претметката на секциите и стручните здруженија ја одобрува Управниот одбор на Сојузната индустриска комора.

Претметката на расходите што се финансираат од фондот за унапредување на градежништвото ја донесува Управниот одбор на Сојузната градежна комора врз основа на одобрената програма за употреба на средствата на овој фонд.

Член 12

Органите на управувањето со фондовите за унапредување на индустриското производство односно со Фондот за унапредување на градежништвото се должни по барање од Одборот за стопанство на Сојузниот извршен совет да поднесуваат преку Сојузната индустриска комора и Сојузната градежна комора извештај за работењето и состојбата на фондовите.

Член 13

По истекот на годината органите на управувањето со фондовите за унапредувањето на индустриското производство односно со Фондот за унапредување на градежништвото состават завршни сметки со извештајот за работењето.

Завршната сметка на фондовите со кои управуваат секциите на Сојузната индустриска комора и стручните здруженија ја одобрува Управниот одбор на Сојузната индустриска комора, а завршната сметка на фондот на Сојузната индустриска комора односно завршната сметка на фондот на Сојузната градежна комора ја одобрува Сојузниот извршен совет.

По барање од Сојузниот извршен совет или од органот што ќе го определи тој должни се и органите на управувањето од горниот став со фондовите на секциите на Сојузната индустриска комора и на стручните здруженија за унапредување на индустриското производство да им ги поднесат на увид своите завршни сметки.

Член 14

Средствата од уплатениот придонес за унапредување на индустриското производство како и на Фондот за унапредување на градежништвото непотрошени во текот на една година, се пренесуваат на следната година.

Член 15

Контрола над употребата на средствата на фондовите за унапредување на индустриското производство и на Фондот за унапредување на градежништвото врши сојузниот Државен секретаријат за работи на народното стопанство, како и републичките, околските и градските финансиски инспекции.

Член 16

Поблиски упатства за извршување на оваа уредба ќе донесе по потреба сојузниот Државен секретаријат за работи на народното стопанство.

Член 17

Оваа уредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1955 година.

Сојузен извршен совет

Р. п. бр. 107
30 март 1955 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

128.

Врз основа на одделот II од Одлуката за потврда на уредбите на Сојузниот извршен совет и за натамошната работа на приготвување закони за стопанскиот систем („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/54), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА УРЕДБАТА ЗА КНИГОВОДСТВОТО НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Член 1

Чл. 6 од Уредбата за книговодство на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/53 и 20/54) се менува и гласи:

„Стопанските организации го водат книговодството според контните планови што се составен дел од оваа уредба. Измените и дополненијата на контните планови ги донесува Сојузниот извршен совет во согласност со Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ бр. 54/54).

Големите и средните стопански организации ги водат своите книговодства според единствениот основен контен план.

Малите стопански организации ги водат своите книговодства според скусените контни планови.

Претпријатијата и дуќаните за кои народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права) решил да плаќаат паушален износ на име учество на околицата (градот, градската општина со одделни права) во добивката и постојаните придонеси за општествената заедница, по правило, го водат книговодството според начелата на простото (едноставното) книговодство.

Селско-стопанските организации што се сметаат како пробен погон го водат своето книговодство според ст. 3 или ст. 4 од овој член.

Советот за стопанство на народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права) определува кои стопански организации во смисла на ст. 3 од овој член се сметаат како мали стопански организации, односно кои селско-стопански организации од горниот став го водат книговодството според скусениот контен план, а кои според начелата на едноставното (простото) книговодство.

Банките и штедилниците, како и Државниот осигурителен завод (ДОЗ) ги водат своите книговодства според одделните контни планови што ги донесува Сојузниот извршен совет “

Член 2

Чл. 7 се менува и гласи:

„Правото за прегледување на работните книги на стопанските организации го имаат надлежните државни органи. Банките и штедилниците го имаат тоа право при одобрувањето и користењето на кредитите, при вршењето на контрола на пресметката и уплатата на приходите на буџетите и фондовите, како и врз основа на овластеноста според одделните прописи, а заводот за социјално осигурување при контролирањето на правилноста на пресметката на обврските за социјално осигурување и за социјалните давања.“

Член 3

На чл. 13 му се додава нов став, кој гласи:

„Ако водењето на книговодството на мала стопанска организација во смисла на чл. 53 од оваа уредба им било доверено на одделни стопански организации што вршат услуги за водење на книговодството, работните книги заклучени во смисла на чл. 11 од оваа уредба, се чуваат до истекот на рокот од горниот став, и тоа во стопанската организација чии книги се.“

Член 4

На чл. 15 на крајот се додава ст. 5, кој гласи: „Ако водењето на книговодството на мала стопанска организација во смисла на чл. 53 од оваа

уредба им било доверено на одделни стопански организации што вршат услуги за водење на книговодството, документите што се однесуваат до книжењата извршени во работните книги заклучени во смисла на чл. 11 од оваа уредба, се чуваат во стопанската организација на чие книговодство му припаѓаат а на начинот предвиден со овој член.“

Член 5

Во чл. 16 ст. 5 се менува и гласи:

„Одредбите од чл. 16—31 од оваа уредба согласно се применуваат на дуќаните и помалите стопански организации од ст. 3—5 чл. 6 од оваа уредба.“

Член 6

На чл. 19 му се додаваат по ст. 3 нови ставови 4 и 5, кои гласат:

„Стопанската организација може да ги книжи како материјални трошоци, односно на товар на цената на чинењето на производите и услугите само оние трошоци што можат како такви според одделниот пропис да се намируваат од вкупниот приход на стопанската организација пред да се пресмета добивката.“

Стопанската организација е должна во своето книговодство на контата на кои се книжат материјалните трошоци да ја осигури аналитичката евиденција на овие трошоци, по видовите, во смисла на Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации.“

Досегашните ставови 4, 5 и 6 на чл. 19 стануваат ставови 6, 7 и 8.

Член 7

На чл. 20 му се додава нов став, кој гласи:

„Стопанската организација е должна во своето книговодство да го искаже кај секоја обврска и побарување датумот на нивната стасаност (валутирање).“

Член 8

Чл. 21 се менува и гласи:

„Обврските за постојаните придонеси на општествената заедница, данокот на промет и данокот на рента, како и учеството на политичко-територијалните единици во добивката и другите давања на општествената заедница според прописите што важат, се искажуваат во книговодството на контото на обврските за придонесите на општествената заедница, и тоа расчленето според поодделни видови обврски.“

Стопанската организација е должна во своето книговодство, при секое книжење во врска со обврските од предниот став, да го стави датумот на стасаноста и намирувањето на односната обврска (валутирањето).“

Член 9

Чл. 22 се менува и гласи:

„Стопанската организација може на товар на трошоците односно на товар на цената на чинењето на производите и услугите да ги книжи само оние плати и издатоци кои според одделните прописи се признаваат како плати со соодветниот придонес за социјално осигурување, а кои можат да се намируваат во вкупниот приход на стопанската организација пред да се пресмета добивката.“

Книжењето на платите укалкулирани на товар на трошоците односно цената на чинењето се врши преку контото на платите, при што мора да биде осигурена аналитичка евиденција според видовите, во смисла на Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации.“

Книжењето на сите исплати на име плати што влегуваат во цената на чинењето се врши исклучиво преку контото на аконтациите на платите, односно контото на платите според тарифниот правилник.“

Исплатата на платите од учеството во добивката се книжи преку одделното konto преку кое се кни-

жат и обврските од чл. 39 ст. 1 точ. 1, 2, 6 и 7 од Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации.“

Член 10

Во чл. 23 ст. 2 се менува и гласи:

„Во цената на чинењето на производите односно услугите влегуваат: вредноста на материјалните трошоци, амортизацијата, постојаните придонеси на општествената заедница и другите придонеси пропишани врз основа на сојузните прописи и платите пресметани по време односно по ефект врз основа на тарифниот правилник, со издатоците што се признаваат како плати и со придонесот за социјално осигурување.“

Член 11

Чл. 24 се менува и гласи:

„Стопанската организација од горниот член ја утврдува добивката на тој начин што од износот на вкупниот приход ја одбива цената на чинењето на реализираните производи односно услуги, а за производите и услуги што се подложни на плаќање данок на промет уште и износот на овој данок.“

Член 12

Чл. 25 се менува и гласи:

„Трговските претпријатија и дуќани ја утврдуваат добивката откако од реализираната разлика меѓу продажната и набавната цена на стоката ќе ги покријат издатоците според чл. 68 ст. 1 од Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации.“

Член 13

Чл. 26 се менува и гласи:

„Другите стопански организации, како што се бирои, застапништва, претставништва, ја утврдуваат добивката согласно чл. 23 и 24 од оваа уредба.“

Член 14

Во чл. 27 ст. 2 се менува и гласи:

„Распределбата на добивката се книжи во корист на соодветните conta на учеството, обврските, фондовите и придонесите. Стопанската организација може во текот на годината делот на добивката што и' припаѓа врз основа на распределбата да го остави нераспореден, ако со одделни сојузни прописи не е предвидено средствата на определените дел на добивката задолжително да се издвојуваат и уплатуваат на определени корисници.“

Член 15

Чл. 28 се брише.

Член 16

Во чл. 29 ст. 2 се менува и гласи:

„Средствата на фондовите од горниот став освен средствата на фондот на обртните средства стопанската организација ги уплатува на одделна сметка при банката и ги книжи на контото Банка — Издвоени средства.“

Член 17

Во чл. 34 ст. 5 се менува и гласи:

„Во смисла на горниот став ќе постапат и дуќаните и малите стопански организации од ст. 3 — 5 на чл. 6 од оваа уредба.“

Член 18

Во чл. 37 ст. 3 се менува и гласи:

„Како трошоци во смисла на ст. 1 од овој член се сметаат: во пари изразената потрошувачка на суровини и материјали, услуги и амортизацијата, издатоците за постојаните придонеси за општествената заедница и другите придонеси утврдени со сојузни прописи, како и платите пресметани по време од“

носно по ефект врз основа на тарифниот правилник и издатоците што се признаваат како плати, како и соодветниот придонес за социјално осигурување.“

Член 19

На чл. 41 му се додаваат на крајот нови ставови 4 и 5, кои гласат:

„Ако стопанската организација врз основа на одделни прописи е делум или исцело ослободена од уплатата на амортизацијата, таа и во тој случај врши укалкулирање на амортизацијата во полн износ во смисла на ст. 1 од овој член, со тоа што износот на амортизацијата која не се уплатува се книжи преку контното временски разграничувања во корист на вонредните приходи.“

Одредбата од горниот став не се однесува до случајот предвиден во чл. 33 од Уредбата за управување со основните средства на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/53, 25/54, 32/54, 7/55).“

Член 20

Чл. 42 се менува и гласи:

„Во цената на чинењето се внесуваат платите на изработката, како и платите во општите трошоци, пресметани по време односно по ефект врз основа на одобрениот тарифен правилник со издатоците што се признаваат како плати и со соодветниот придонес за социјално осигурување.“

Член 21

Во чл. 44 ст. 3 се менува и гласи:

„Покрај материјалните трошоци и платите во општите трошоци на управата и продажбата влегуваат, по правило, земјарината и другите придонеси од чл. 28 на Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации.“

Член 22

Чл. 45 се менува и гласи:

„Добивката за поодделен производ или услуга се утврдува од разликата меѓу продажната цена и цената на чинењето на односниот производ или услуга, по одбивање данокот на промет.“

Член 23

Во чл. 50 ст. 2 се менува и гласи:

„Завршната сметка на задружната организација ја одобрува највисокиот орган на задругата.“

Член 24

Чл. 54 се менува и гласи:

„Раководител на книговодството (директорот на стопанско-сметковниот сектор, шефот на сметководството или шефот на книговодството) се назначува, по правило, врз основа на конкурс според чл. 95 на Уредбата за оснивање претпријатија и дуќани.“

Ако раководителот на книговодството не е назначен врз основа на извршен конкурс според горниот став, без обзир дали е постојан или хонорарен службеник, стопанската организација мора за назначување на таков раководител да добие согласност од советот за стопанство на народниот одбор на околината (градот, градската општина со одделни права).

Советот за стопанство на народниот одбор на околината (градот, градската општина со одделни права) е должен решението за согласност или за одбивање на согласност за назначување раководител на книговодството да го издаде во смисла на горниот став во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето за согласност. Ако во тој рок решението не ќе биде издадено се смета дека е дадена согласност.

Раководителот на книговодството (директорот на стопанско-сметковниот сектор, шефот на сметководството или шефот на книговодството) при стапувањето на должност полага пред претседателот на народниот одбор на околината (градот, градската општина со одделни права), или пред одборникот што ќе го овласти тој за тоа, заклетва дека својата должност ќе ја извршува совесно и ќе се грижи стопанско-финансиските прописи правилно да се применуваат и дека во текот на својата работа постојано ќе води сметка за заштита на интересите на стопанската организација и општествената заедница.

Стопанската организација е должна при стапувањето на должност на раководителот на книговодството, а најдоцна во рок од 3 дена по деговото стапување на должност да побара од народниот одбор на околината (градот, градската општина со одделни права), во смисла на горниот став да се изврши заклетва на раководителот на книговодството. Органот од горниот став е должен да ја изврши заклетвата на раководителот на книговодството во рок од 5 дена од денот на барањето од стопанската организација.

При секое стапување на должност на раководител на книговодство се полага заклетва, без обзир дали лицето што стапува на таа должност веќе порано положило таква заклетва “

Член 25

Во чл. 63, ст. 1, се менуваат точ. 3) и 10), така што точ. 3 гласи:

„3) ако во рок од 15 дена по рокот определен за испраќање, не ја испрати периодичната пресметка, бруто билансот, односно кварталната сметка,“ а точ. 10 гласи:

10) ако со цел да се прибави материјална корист поднесе неточен извештај за пресметката и распределбата на вкупниот приход, или неточни податоци од книговодството.“

Во истиот член се брише ст. 2, а досегашните ставови 3 и 4 стануваат ставови 2 и 3.

Член 26

Во чл. 64 се брише ст. 2, а досегашните ставови 3 и 4 стануваат ставови 2 и 3.

Член 27

Во чл. 69 ст. 2 се менува и гласи:

„Земјоделските задруги што во смисла на чл. 3 од Уредбата за земјоделските задруги („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 5/54), не се организирале како стопански претпријатија, можат до крајот на 1955 година да ги применуваат контните планови пропишани со Упатството за водење на книговодството кај земјоделските задруги („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 6/49), и со Упатството за водење книговодство кај селанските работни задруги („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 56/51, 60/52).“

Член 28

По чл. 69 се додаваат нови членови, кои гласат:

„Член 69а

До донесувањето на општествените планови на околините (градовите) за 1955 година и тарифните правилници на стопанските организации, преку контното на укалкулираните плати ќе се книжат сите оние трошоци што се книжени во 1954 година на тоа контно

Во смисла на горниот став, до донесувањето на општествените планови на околините (градовите) за 1955 година и тарифните правилници на стопанските организации, преку контното на материјалите и услугите сторени од други ќе се книжат сите трошоци што во 1954 година се книжени како материјални трошоци

Член 69б

Откога ќе се донесат општествените планови на околиите (градовите) за 1955 година и тарифните правилници, стопанската организација ќе изврши прекнижување на сите оние трошоци книжени во смисла на горниот член, кои според Уредбата за расподелбата на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/54) мораат да се книжат на товар на другите конта. Овие прекнижувања ќе се извршат во рамките на контото на класата на трошоците (4) со одобрување поодделни конта и со задолжување соодветните конта во истата класа.

Ако таквите трошоци не паѓаат на товар на контото од класата на трошоците (4), се задолжуваат соодветните конта во другите класи, односно ако тоа според прописите што важеле за 1954 година не биле трошоци, се задолжуваат соодветните конта од класата на трошоците (4), а им се одобруваат на соодветните конта во другите класи.

Разликите што ќе се јават на контата од класата трошоци (4) поради извршените книжења во смисла на овој член, ќе се прекнижат со заедничко книжење преку контото Распоред на трошоците (49) и контото Добивка (загуба).

Едновремено ќе се извршат и други потребни книжења на соодветните конта во другите класи во врска со претходно извршените книжења.

Член 69в

Откога ќе се донесат општествените планови на околиите (градовите) за 1955 година и тарифните правилници, покрај прекнижувањата во смисла на горниот член ќе се извршат следниве книжења:

1) Салдото на контото 25 — Реализиран платен фонд (според новиот назив: Обврски спрема работниците и службениците од добивката) и салдото на контото 28 — Укалкулиран пресметковен платен фонд (според новиот назив: Пресметани плати) се израмнуваат со книжење во корист на контото 15 — Исплати на товар на платниот фонд (според новиот назив: Плати според тарифниот правилник).

2) Разликата меѓу износот на укалкулираните плати и износот на пресметковниот платен фонд, која се однесува до недовршеното производство и до готовите производи на запас книжени на контото 59 — Исправка на вредноста на запасите на недовршеното производство и полупроизводите и на контото 64 — Исправка на вредноста на запасите на готовите производи ќе се прекнижи постапно до крајот на 1955 година при реализацијата на готовите производи односно извршените услуги на начинот што важел во 1954 година.

При донесувањето на општествените планови на околиите (градовите) за 1955 година и на тарифните правилници, на контата на производството и запасите на готовите производи и стоки нема да се вршат никакви прекнижувања.

Стопанските организации што водат книговодство според скусените контни планови, ќе извршат книжења што се аналогни на книжењата од чл. 69а, 69б и 69в. преку соодветните конта.“

Член 29

Во единствениот основен контен план за стопанството на ФНРЈ се вршат следниве измени и дополненија:

Контото 15 — Исплати на товар на платниот фонд, станува конто 15 — Плати според тарифниот правилник. контото 25 — Остварен платен фонд, станува конто 25 — Обврски спрема работниците и службениците од добивката, контото 28 — Укалкулиран пресметковен платен фонд, станува конто 28 — Пресметани плати, контото 45 — Придонеси на општествената заедница и фондовите, станува конто 45 — Придонеси за општествената заедница и други придонеси, и контото 46 — Укалкулирани плати, станува конто 46 — Плати.

Се воведуваат нови конта, и тоа:

14 — Аконтации на платите, и 96 — Фонд на обртните средства.

Член 30

Секретаријатот за законодавство и организација на Сојузниот извршен совет ќе издаде пречистен текст на Уредбата за книговодството на стопанските организации.

Член 31

Оваа уредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р.л. бр. 107

30 март 1955 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

129.

Врз основа на одделот II од Одлуката за потврда на уредбите на Сојузниот извршен совет и за натамошната работа на приготвување закони за стопанскиот систем („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/54), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА УРЕДБАТА ЗА КРЕДИТИТЕ ЗА ОБРТНИ СРЕДСТВА И ДРУГИ КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ

Член 1

Во Уредбата за кредитите за обртни средства и други краткорочни кредити („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/54, 32/54 и 54/54) на крајот на чл. 4 се додаваат нови ставови, кои гласат:

„Покрај прибавувањето на гаранција за кредитите во случаите од ст. 1 на овој член, стопанската организација е должна да прибави гаранција и во случаи во кои нејзиното прибавување е определено со одделни прописи.

Околицата (градот, градската општина со одделни права) и друга политичко-територијална единица, како и друг давач на гаранции по краткорочните кредити, должни се да депонираат кај банката определен износ на своите средства на име осигурување на гаранцијата (гарантен износ).“

Член 2

Во членот 25 се бришат зборовите: „определени категории“.

Член 3

Во чл. 26 по ст. 2 се додава нов ст. 3, кој гласи: „Според претходниот став не можат да се одобруваат ни да се користат кредити за намирување на следниве расходи, и тоа за:

- 1) дотации на инвестиционите и одделните фондови;
 - 2) финансирање на нестопанските инвестиции;
 - 3) обврски по буџетот за минатата буџетска година и за буџетскиот резервен фонд;
 - 4) дотации на стопански организации и средства за нивни санации;
 - 5) обврски и гаранции.“
- Досегашните ставови 3-8 стануваат ставови 4-9.

Член 4

Оваа уредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р. п. бр. 108
30 март 1955 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

130.

Врз основа на чл. 31 ст. 3 од Уредбата за расподелбата на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/54), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА НАДОМЕСТУВАЊА НА ПЛАТАТА ЗА ВРЕМЕ НА ПРЕКИН ВО РАБОТАТА

1. Како прекин во работата, што и дава на стопанската организација право во смисла на чл. 31 точ. 5 од Уредбата за расподелбата на вкупниот приход на стопанските организации да ги одбие од вкупниот приход исплатените надоместувања на платата пред да се утврди добивката, се смета секој прекин во работата што станал во текот на работниот ден поради ненадеен и нејавен прекин на електрична енергија а кој не станал со вина на стопанската организација и нејзините работници или службеници, или кој ќе стане поради елементарни незгоди кои непосредно биле причината за прекиноот во работата.

2. Во селското стопанство како прекин во работата на селско-стопанските работи се смета прекиноот што ќе стане поради елементарна незгода што оневозможува работата да се врши без прекин во текот на целото работно време, или поради која со работа мора да се почне подоцна или да се престане порано.

3. Стопанската организација има право да го одбие надоместувањето од вкупниот приход пред да ја утврди добивката според одредбите на точ. 1 и 2 од оваа одлука само во случај ако во стопанската организација немало друга работа на која би можеле да работат работниците и службениците што ја прекинале работата. Во селското стопанство тоа право го има стопанската организација само за постојаните работници и за работниците на работа за време на целата сезона на работите.

4. Стопанската организација е должна да прибави потврда од секретаријатот за стопанство на народниот одбор на околијата (градот, градската општина со одделни права) за причините и траењето на прекиноот во работата.

5. Надоместувањето на платата за време на прекиноот во работата се одбива од вкупниот приход пред да се утврди добивката најмногу до висината од 70% од тарифниот став.

Во селското стопанство надоместувањето на платата за прекиноот во работата на селско-стопанските работи може да се одбие од вкупниот приход пред да се утврди добивката најмногу до висината од 60% од тарифниот став за работата на најниската група.

6. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од денот кога ќе започнат да се применуваат тарифните правилници за 1955 година.

Р.п. бр. 99
28 март 1955 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,
Вељко Зековиќ, с. р.

Потпретседател,
Александар Ранковиќ, с. р.

131.

Врз основа на чл. 12 од Законот за заштита на југословенскиот имот и имотните права и интереси во странство („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/46), во врска со чл. 13 од Законот за спроведување на Уставниот закон, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ОВЛАСТУВАЊАТА НА СОЈУЗНИОТ ДРЖАВЕН СЕКРЕТАР ЗА РАБОТИ НА ОПШТАТА УПРАВА И ЗА БУЏЕТ ВО ПОГЛЕД НА РАБОТИТЕ НА УРЕДОТ ЗА ЗАШТИТА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ ИМОТ ВО СТРАНСТВО

1. Се овластува сојузниот Државен секретар за работи на општата управа и за буџет да може да дава своја согласност на вонсудските порамнувања и аранжмани, што во земјава или во странство ги склучува Уредот за заштита на југословенскиот имот во странство во врска со неговото работење предвидено со Законот за заштита на југословенскиот имот и имотните права и интереси во странство и со други прописи.

Кога за давањето на согласноста според горниот став е потребно да се даде и писмено овластение односно полномошно за склучување на самото порамнување или аранжман, тоа овластение односно полномошно ќе го дава сојузниот Државен секретар за работи на општата управа и за буџет.

2. За актите во поединечни предмети што ги донесува Уредот за заштита на југословенскиот имот во странство, а за кои поради важноста на работата која е во прашање тој смета дека треба да се прибави согласност од повисок орган, таа согласност ќе ја дава сојузниот Државен секретар за работи на општата управа и за буџет.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 102
28 март 1955 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Вељко Зековиќ, с. р. Александар Ранковиќ, с. р.

132.

Врз основа на чл. 5, 11 и 91 од Уредбата за данокот на доход („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 56/53, 31/54, 48/54 и 55/54), а во врска со чл. 3 од Уредбата за данокот на промет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 55/53 и 55/54), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОДЛУКАТА ЗА НОРМИТЕ НА ДАНОКОТ НА ДОХОД ЗА 1955 ГОДИНА

1. Точ. 6 на одделот IV од Одлуката за нормите на данокот на доход за 1955 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 55/54), се менува и гласи:

„6) На приходите од дополнителен работен однос и од хонорарна работа, и тоа:

а) на приходите што се договорени или спределени во месечен износ или по час работа за хонорарна работа:

до	5.000 дин. месечно	3%	
"	6.000 " "	150 + 4%	од износот преку 5.000 дин.
"	8.000 " "	190 + 6%	" " " 6.000 "
"	10.000 " "	310 + 8%	" " " 8.000 "
"	12.000 " "	470 + 10%	" " " 10.000 "
"	15.000 " "	670 + 13%	" " " 12.000 "
"	20.000 " "	1.060 + 18%	" " " 15.000 "
"	25.000 " "	1.960 + 23%	" " " 20.000 "
"	30.000 " "	3.110 + 28%	" " " 25.000 "
преку	30.000 " "	4.510 + 15%	" " " 30.000 "

На приходите на проектантите — надворешни соработници се плаќа данокот според горните норми спрема висината на приходот по еден договор. Ако за една работа се склучуваат повеќе договори, данокот се плаќа спрема висината на приходот по сите договори за една работа;

б) на приходите од аквизитерска дејност при собирањето огласи и од надоместувањата за собирање реклами што се истакнуваат на определено место или се објавуваат на друг начин:

до	10.000 дин. годишно	10%	
"	20.000 " "	1.000 + 15%	од износот преку 10.000 дин.
"	50.000 " "	2.500 + 20%	" " " 20.000 "
"	100.000 " "	8.500 + 25%	" " " 50.000 "
"	200.000 " "	21.000 + 35%	" " " 100.000 "
"	300.000 " "	56.000 + 45%	" " " 200.000 "
"	400.000 " "	101.000 + 55%	" " " 300.000 "
"	500.000 " "	156.000 + 65%	" " " 400.000 "
преку	500.000 " "	221.000 + 50%	" " " 500.000 "

Данокот според горните норми се наплатува и на оние приходи од аквизитерска дејност што не се сметаат како приходи од дополнителен работен однос;

в) на другите приходи:

до	10.000 дин. годишно	по норма од	5%
"	20.000 " "	" " "	7%
"	50.000 " "	" " "	10%
"	100.000 " "	" " "	15%
"	150.000 " "	" " "	20%
"	200.000 " "	" " "	25%
преку	200.000 " "	" " "	30%

2. Во точ. 7 на одделот IV даночните основи и норми се менуваат и гласат:

до	10.000 дин. годишно	по норма од	20%
"	20.000 " "	" " "	21%
"	50.000 " "	" " "	22%
"	100.000 " "	" " "	23%
"	150.000 " "	" " "	24%
"	200.000 " "	" " "	25%
"	250.000 " "	" " "	26%
"	300.000 " "	" " "	27%
"	350.000 " "	" " "	28%
"	400.000 " "	" " "	29%
преку	400.000 " "	" " "	30%

3. Во ст. 2 на одделот IV се бришат зборовите: „и превозни“ и на крај на истиот став се додаваат нови ставови кои гласат:

„При пресметувањето на данокот на доход вкупната даночна основа се намалува за соодветниот износ на данокот на промет.

Народните одбори на околиците (градовите) и градските општини со одделни права не можат да воведуваат општински данок на промет на приходите од превозничка дејност како споредна дејност во селското стопанство на кој се плаќа данок според точ. 7 од овој оддел.“

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1955 година.

Р. п. бр. 101

28 март 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,

Вељко Завојкиќ, с. р.

Потпретседател,

Александар Ранковиќ, с. р.

133.

Врз основа на чл. 79 точ. 1 од Уставниот закон во врска со чл. 17 од Уредбата за данокот на доход („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 56/53), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ОБЛОГ НА ДАНОКОТ НА ДОХОД ОД СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО ЗА 1955 ГОДИНА СПРЕМА ИСПРАВЕНИОТ КАТАСТАРСКИ ПРИХОД

1. Облогот на данокот на доход од селското стопанство за 1955 година ќе се изврши спрема катастарскиот приход во катастарскиот операт на 1 јануари 1955 година во смисла на чл. 17 од Уредбата за данокот на доход.

2. Пријави за личните и фактичните измени што станале до крајот на 1954 година, а кои не се поднесени до влегувањето во сила на оваа одлука, мораат да се поднесат најдоцна до 30 април 1955 година.

Републичкиот извршен совет ќе ги пролише сроките во кои подносителите на пријави ќе поднесат докази за станатите измени и сроките во коишто органите ќе ги проверат пријавените измени и ќе извршат исправки на обложениот данок.

Измените што се пријавени на време, а не се спроведени во определениот срок, ќе се уважат дополнително.

Службените лица што не извршиле на време исправки на обложениот данок врз основа на навремено поднесени пријави за измените одговараат дисциплински.

3. Ако во катастарскиот операт не се спроведени измените врз основа на кои се извршени исправки на обложениот данок на доход од селското стопанство за 1954 година според Одлуката за вонредните исправки на обложениот данок на доход од селското стопанство според катастарскиот приход за 1954 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 43/34), ќе се изврши исправка на обложениот данок за 1955 година според податоците спрема кои се извршени исправки на данокот за 1954 година, ако тие измени не се земени во обѕир при обложувањето на данокот за 1955 година.

4. По измените што станале до крајот на 1954 година и кои се веќе пријавени или ќе бидат пријавени во рокот од точ. 2 ст. 1 на оваа одлука, ќе се извршат исправки на обложениот данок за 1955 година. По исклучок, ако се во прашање измени што влијаат на поголемиот дел на данокот, а кои станале до крајот на 1953 година, ќе се извршат

5. Извршените исправки на обложениот данок за 1954 и 1955 година ќе се сметаат како конечни ако се утврди дека се точни пријавите врз основа на кои се извршени исправките и ако тие измени ќе бидат спроведени во катастарскиот операт. Ако се утврди дека пријавите се неточни и дека измените не можат да се спроведат во катастарскиот операт порано утврдениот износ на данокот дополнително ќе се исправи.

6. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 96
19 март 1955 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Светозар Вукмановиќ, с. р.

134.

Врз основа на чл. 57 ст. 2 од Уредбата за организацијата и работењето на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 19/54) Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ОСНИВАЊЕТО И ДЕЛОКРУГОТ НА СЕКРЕТАРИЈАТИТЕ НА СОЈУЗНИОТ ИЗВРШЕН СОВЕТ ЗА РАБОТИ ВО ОБЛАСТА НА СТОПАНСТВОТО

I. Се осниваат следни секретаријати на Сојузниот извршен совет за работи во областа на стопанството:

- Секретаријат за стопански прописи,
- Секретаријат за финансии,
- Секретаријат за индустрија,
- Секретаријат за селско стопанство,
- Секретаријат за пазар и цени,
- Секретаријат за надворешна трговија,
- Секретаријат за сообраќај и врски, и
- Секретаријат за инвестиции.

II. Секретаријатот за стопански прописи приготвува нацрти на стопански прописи и други акти за мерките во областа на стопанството.

Секретаријатите за поодделни подрачја на стопанството секој во својот делокруг вршат анализа на текуштите движења во областа на стопанството и му даваат мислења и предлози на Одборот за стопанство на Сојузниот извршен совет и на Сојузниот извршен совет.

III. Со работата на Секретаријатот за стопански прописи и на секретаријатите за поодделни подрачја на стопанството раководат секретари во Сојузниот извршен совет.

IV. Работата на секретаријатите од точ. I на оваа одлука ја согласува Секретарот за стопанство во Сојузниот извршен совет, кој едновременно е и Секретар на Одборот за стопанство на Сојузниот извршен совет.

V. За прашањата што навлегуваат во две или повеќе стопански подрачја, како и за прашањата од општо значење од областа на стопанството расправа колегиум во кој влегуваат Секретарот за стопански прописи и секретарите за поодделни подрачја на стопанството. Колегиумот по тие прашања му дава мислење на Одборот за стопанство на Сојузниот извршен совет односно на Сојузниот извршен совет.

Со работата на колегиумот раководи Секретарот за стопанство во Сојузниот извршен совет.

VI. Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за оснивање Секретаријат на Одборот за стопанство на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 38/54).

VII. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р.п. бр. 111
31 март 1955 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Велько Зековиќ, с. р. Александар Рапковиќ, с. р.

135.

Врз основа на чл. 18 ст. 2 од Уредбата за распоредбата на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/54), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА УСЛОВИТЕ ПОД КОИ ИЗДАТОЦИТЕ ЗА ДНЕВНИЦИ, ПАТНИ ПАУШАЛИ, ТЕРЕНСКИ ДОДАТОЦИ И КИЛОМЕТРАЖА СЕ ПРИЗНАВААТ КАКО МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

1. Стопанската организација може да ги засметува во материјални трошоци дневниците за службени патувања и преместување во износите определени во тарифниот правилник, но најмногу:

a) за службениците со више стручно образование —————	1.000 дин.
b) за висококвалифицираните работници и службеници со средно струно образование —————	850. "
v) за другите работници и службеници и за учениците во стопанството —————	700. " "

Цела дневница се признава за секои 24 часа поминати на службено патување, како и кога службеното патување трае помалу од 24 часа, а не помалу од 12 часа.

Пола дневница се признава кога службеното патување трае 8 до 12 часа. За службеното патување што трае помалу од 8 часа не се признава надоместување.

По иста службена работа дневниците за службено патување во едно исто место во земјата можат да се признаат најмногу за 30 дена. По поминатите 30 дена во местото се признава износот на надоместувањето за работа на терен.

Ако стопанската организација предвидела со тарифниот правилник паушално надоместување за службено патување место дневница, месечното надоместување може да се признае како материјален трошок најмногу до 70% од износот на дневницата што би му припаѓала на работникот односно на службеникот според времето поминато на пат.

2. На име дневници за патување во странство се признаваат како материјални трошоци издатоките за купување девизи, и тоа до висина од 80% од дневниците определени за државните службеници од III група за службените патувања во странство во валута на земјата во која се патува.

Издатоките за дневници за службени патувања во странство се признаваат како материјални трошоци под следниве услови:

a) образложеноото решение за патување во странство да го донесе управниот одбор на стопанската организација. Оправдан разлог за патување во странство може да биде само во случај ако работата поради која се патува не може да се изврши преку постојаните претставници или со писмо, телепринтер, телефон, телеграф и сл.;

b) стопанската организација пред извршеното патување да прибавила согласност од соодветното стручно здружение и одобрение од управниот одбор на соодветната сојузна комора односно сојузот на коморите ако патувањето во странство се врши со цел на стручно оспособување;

v) решението за службеното патување во странство да го потпишат претседателот на управниот одбор на стопанската организација и директорот;

г) патувањето да се изврши по најекономичен начин и со најмал број лица.

Ако патувањето во странство се врши во врска со членството во меѓународните организации, исплатените дневници за тоа патување се признаваат во целост како материјални трошоци, без обзир на ограниченијата во ст. 1 под услов тоа да е извршено по претходно прибавена согласност од државниот орган надлежен за работите во врска со тие меѓународни организации.

Дневниците исплатени за патувањето во странство се признаваат во целост како материјални трошоци без обзир на ограничението во ст. 1 на оваа точка и во случај ако е извршено патувањето баради освојување нови пазари и ако го поставил барањето за тоа управниот одбор на Сојузната надворешно-трговска комора.

Книговодството на стопанската организација одделно ги искажува издатоците сторени за службените патувања во странство.

Директорот на стопанската организација е должен да поднесе до работничкиот совет секои 3 месеци извештај за извршените патувања во странство. Извештајот треба да содржи: колку патувања во странство имало во времето за кое се поднесува извештајот, каде и поради што се патувало, како се извршени задачите поради кои се патувало и колку изнесуваат издатоците сторени за тие патувања.

Ако финансиската инспекција утврди дека трошоците за патување во странство се прекумерни или дека немало употреба да се патува, може да бара од стопанската организација да се расправи тоа прашање пред одделна арбитража на Сојузната надворешно-трговска комора. Врз основа на решението од арбитражата финансиската инспекција ќе и' издаде на стопанската организација и на банката налог на товар на кои средства ќе паднат трошоците на тоа патување.

3. Издатоците за теренски додатоци се признаваат како материјални трошоци во износите утврдени со тарифниот правилник, а најмногу 250 динари средно на ден по едно лице упатено на теренска работа.

Ако теренската работа се врши на бесплатни или тешко пристапни терени или слабо населени краишта без услови за сместување и исхрана во угостителската мрежа, односно каде што не се организирани сместување и исхрана во режија на работилиштето, или ако местото на работата и сместувањето се поместува постојано, средниот износ на теренскиот додаток може за лицата на таква теренска работа да се наголеми до 25%. Решението за процентот на наголемувањето во границите на овој процент го донесува народниот одбор на околицата (градот) надлежен според седиштето на стопанската организација.

Теренскиот додаток може да се признае како материјален трошок само за стручните работници и стручните службеници што се упатени на теренска работа вон седиштето на стопанската организација и вон местото на своето постојано живеење.

Издатоците за теренски додатоци на неквалифицираните работници и помошните службеници не се признаваат во материјални трошоци.

Одредбите од оваа точка не се однесуваат до стопанските организации во градежништвото.

4. Издатоците за дневници исплатени на извршниот персонал на стопанските организации на поморскиот и речниот сообраќај при укрцувањето, искрцувањето и прекрцувањето од брод на брод се признаваат како материјални трошоци во висината определена според тарифниот правилник а најмногу до износот до кои биле определени тие издатоци според прописите за платите од 1954 година.

5. Издатоците за дневници на возачите во стопанските организации на јавниот патен сообраќај што се пресметуваат според времето поминато вон местото на постојаното живеење на возачите или според бројот на поминатите километри (километража) се признаваат како материјални трошоци во висината определена со тарифниот правилник, а најмногу до износот до кој тие издатоци биле определени според тарифните правилници од 1954 година.

6. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од денот кога ќе почне да се применува

тарифниот правилник и општествениот план на околицата (градот).

Р. п. бр. 109

31 март 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Велько Зековиќ, с. р. Александар Ранковиќ, с. р.

136.

Врз основа на чл. 18 ст. 2 од Уредбата за расподелбата на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/54), а во врска со точ. 3 од Одлуката за условите под кои издатоците за дневници, патни паушали, теренски додатоци и километража се признаваат како материјални трошоци („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/55) Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА УСЛОВИТЕ ПОД КОИ ИЗДАТОЦИТЕ ЗА ТЕРЕНСКИ ДОДАТОЦИ ВО ГРАДЕЖНИШТВОТО СЕ ПРИЗНАВААТ КАКО МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

1. Издатоците за теренски додатоци во градежништвото се признаваат како материјални трошоци во износите утврдени со тарифниот правилник на претпријатието по најмногу средно по еден работник односно службеник упатен на теренска работа, и тоа дневно:

а) за висококвалифицираните работници и за службениците со више стручно образование 300 дин.

б) за квалифицираните работници и за службениците со средно стручно образование — — — — — 200 „

в) за полуквалифицираните работници и за службениците со ниже стручно образование — — — — — 90 „

Износите на теренскиот додаток од горниот став под а) и б) можат да им се наголемат на претпријатијата за истражни работи, за истражни бушења и монтажни работи, како и на градежно-занаетчиските претпријатија — до 20%. Решението за процентот на наголемувањето го донесува државниот секретаријат за работи на стопанството на народната република на чија територија се наоѓа седиштето на претпријатието.

Наголемувањето на износите на теренскиот додаток од горниот став може да им се одобри и на монтажните групи и на проектантските бирои во состав на прсизводителните претпријатија.

2. Ако се врши теренската работа на бесплатни или тешко пристапни терени или во слабо населени краишта без услови за сместување и исхрана во угостителската мрежа односно каде што не се организирани сместување и исхрана во режија на работилиштето, или ако местото на работата и сместувањето постојано се поместува, износите на теренските додатоци од точ. 1 на оваа одлука можат да се наголемат до 25%. Решението за процентот на наголемувањето го донесува народниот одбор на околицата (градот) на чие подрачје е претпријатието.

3. Теренските додатоци од точ. 1 и 2 на оваа одлука можат да се признаат како материјални трошоци само за стручните работници и службеници што се упатени на теренска работа вон седиштето на претпријатието и вон местото на нивното постојано живеење.

По исклучок, републичкиот државен секретар за работи на стопанството може да одобри за стручните работници да се признаваат како материјални трошоци теренските додатоци и кога теренската работа ја вршат во седиштето на претпријатието ако местото на постојаното живеење им е вон седиштето на претпријатието. Во тој случај износите на теренскиот додаток определени во точ. 1 на оваа одлука се намалуваат за 50%.

4. Не можат да се признаат како материјални трошоци теренските додатоци за неквалифицираните работници и помошните службеници.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од денот кога ќе започнат да се применуваат тарифните правилници и општествениот план на околицата (градот).

Р. п. бр. 100
28 март 1955 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Велько Зековиќ, с. р. Александар Ранковиќ, с. р.

137.

Врз основа на чл. 31 ст. 2 од Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/54), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА НАЈВИСОКИОТ ИЗНОС НА ИЗДАТОЦИТЕ ЗА ОДДЕЛНИТЕ ДОДАТОЦИ И НАДОМЕСТУВАЊА ВО РЕЧНИОТ, ВОЗДУШНИОТ И МОРСКИОТ СООБРАЌАЈ И МОРСКОТО СТОПАНСТВО И ВО ГРАДЕЖНИШТВОТО ШТО СЕ ИЗДВОЈУВААТ ОД ВКУПНИОТ ПРИХОД НА СТОПАНСКАТА ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕД ДА СЕ УТВРДИ ДОБИВКАТА

I. Од вкупниот приход на стопанската организација пред да се утврди добивката можат да се издвојат издатоците за одделните додатоци и надоместувања:

1) во стопанските организации на речниот сообраќај:

- а) — ронилечките додатоци и надоместувањата на ронилците за зајакната исхрана;
- б) — додатоците за багерување;
- в) — додатоците за изваден објект;
- г) — хранарината на укрцаниот персонал;

2) во стопанските организации на воздушниот сообраќај:

- а) — хранарината на летачите (пилотите, радиотелеграфисти-летачи, механичари-летачи, навигатори-летачи и на домаќинки на авион);
- б) — премините на летачите на стопанската авијација;
- в) — премините за исполнување норма на летањето;
- г) — додатоците за одделните услови на работата на авиомеханичарите;
- д) — додатоците за работата на извршниот персонал во сезонските пословници во износот над редовниот тарифен став на овој персонал;
- е) — додатоците за ненормирано работно време на шоферите;
- ж) — летачките додатоци;

3) во стопанските организации на морското стопанство и сообраќај:

- а) — ронилечките додатоци и надоместувањата на ронилците за зајакната исхрана;
- б) — определените износи на странска валута што ги прима укрцаниот персонал за време престојот на бродот во крајбрежното море на ФНРЈ;
- в) — додатоците во определен процент од тарифните ставови за укрцаниот персонал на бродовите — цистерни (танкери);
- г) — додатоците на членовите на посадата на бродовите што превозат опасни товари;
- д) — наголемувањето на тарифните ставови на членовите на посадите на бродовите што пловат на Далечниот Исток;

4) во стопанските организации во градежништвото:

- а) — кесонските додатоци;
- б) — тунелските додатоци;
- в) — додатоците за работа во вода.

II. Издатоците за одделните додатоци и надоместувања од точ. I можат да се издвојат од вкупниот

приход на стопанската организација пред да се утврди добивката најмногу во износите утврдени во тарифните правилници од 1954 година односно утврдени во прописите за платите што важеле за истата година.

По исклучок од одредбите од горниот став можат да се признаат по точ. I и во поголеми износи од износите од 1954 година:

1) во воздушниот сообраќај: додатоците за исполнување нормата на летањето кој може да изнесува најмногу до 1 динар по прелетан километар;

2) во морскиот сообраќај: наголемувањето на тарифните ставови на членовите на посадите на бродовите што пловат на Далечниот Исток кое може да изнесува најмногу до 15% од тарифниот став.

III. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од денот кога ќе почне да се применува тарифниот правилник и општествениот план на околицата (градот).

Р. п. бр. 110
31 март 1955 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Велько Зековиќ, с. р. Александар Ранковиќ, с. р.

138.

Врз основа на чл. 25 од Уредбата за кредитите за обртни средства и други краткорочни кредити („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/54, 32/54, 54/54 и 14/55), во врска со точ. 4 од Одлуката за депонирање гарантни износи по кредитите за дополнителните обртни средства („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/55), Сојузниот извршен совет, по предлог од Главната централа на Народната банка на ФНРЈ донесува

ОДЛУКА

ЗА ВИСОКИОТ НА ГАРАНТНИОТ ИЗНОС ПО ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ВИДОВИ КРЕДИТИ ЗА ДОПОЛНИТЕЛНИТЕ ОБРТНИ СРЕДСТВА

1. Се определуваат следниве гарантни износи според видовите на кредитите за дополнителните обртни средства, и тоа:

а) за увоз, извоз и други надворешно-трговски дејности — 0,50% од износот на кредитот за дополнителните обртни средства;

б) за сите други дејности на стопанските организации — 0,75% од износот на кредитот за дополнителните обртни средства.

2. Технички упатства за начинот на депонирањето на гарантните износи и нивното враќање ќе издава Народната банка на ФНРЈ.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 79
30 март 1955 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Светозар Вукмановиќ, с. р.

139.

Врз основа на чл. 25 од Уредбата за кредитите за обртни средства и други краткорочни кредити („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/54, 32/54, 54/54 и 14/55), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ДЕПОНИРАЊЕ ГАРАНТНИ ИЗНОСИ ОД СТРАНА НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ПО КРЕДИТИТЕ ЗА ДОПОЛНИТЕЛНИТЕ ОБРТНИ СРЕДСТВА

1. По кредитите за дополнителните обртни средства стопанската организација е должна на име

гарантен износ да депонира при банката или штедилницата (во натамошниот текст: банка) средства со кои располага самостојно, и тоа во износи определени со оваа одлука.

2. Стопанската организација може за депонирање на гарантниот износ да ги употреби средствата на инвестициониот фонд, резервниот платен фонд и на другите фондови, освен резервниот фонд и амортизационите фондови, како и нераспоредениот износ на средствата на самостојно располагање.

По исклучок, ако задругата нема достаточни средства од горниот став, може за депонирање на гарантниот износ да употреби и средства од резервниот фонд и средства од уплатените удели на задругарите.

Стопанската организација не може за депонирање на гарантниот износ да употреби средства од фондот за реализирање на задолжителните резерви што се формирани според одредбите на Сојузниот општествен план за 1955 година, ниту средства од фондовите формирани од средствата што и' се оставени на стопанската организација со ослободување од плаќањето на сојузниот данок на добивката.

3. Ако стопанска организација нема достаточни средства од горната точка за депонирање на гарантниот износ може да и' стави на располагање потребни средства околицата (градот, градската општина со одделни права), автономната единица, наредната република или оснивачот.

4. Гарантниот износ се депонира во висина од 0,5% до 5% од износот на одобриениот кредит за дополнителните обртни средства.

Во рамките на износот од горниот став Сојузниот извршен совет по предлог од Главната централа на Народната банка на ФНРЈ ја определува висината на гарантниот износ за поодделни категории стопански организации или за определени видови кредити за дополнителните обртни средства.

5. Гарантниот износ се депонира кај банката на издвоена сметка.

6. Стопанската организација не може да располага со депонираниот гарантен износ се' додека не ќе го намира кредитот за кој е депониран гарантниот износ.

Ако е договорено кредитот да се враќа во рати, банката ќе му го врати на депонентот по негово барање делот од депонираниот гарантен износ сразмерно со износот на вратениот кредит.

7. По исплатата на кредитот банката е должна на депонентот да му го врати депонираниот гарантен износ.

Ако кредитот за кој е депониран гарантен износ не ќе биде вратен во рокот, банката ќе го употреби депонираниот гарантен износ за наплата на дадениот кредит.

8. Со одделни прописи на Сојузниот извршен совет може за поодделни категории стопански организации или за определени видови кредити за дополнителни обртни средства да се пропише ослободување од обврската за депонирање на гарантен износ.

9. Во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука стопанските организации се должни да депонираат соодветни гарантни износи по веќе дадените кредити за дополнителните обртни средства во смисла на оваа одлука.

10. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р.п. бр. 84

30 март 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот,
Мома Марковиќ, с. р.

Потпретседател,
Светозар Вукмановиќ, с. р.

140.

Врз основа на чл. 4 од Уредбата за кредитите за обртни средства и други краткорочни кредити („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/54, 32/54, 54/54 и 14/55), во врска со точ. 8 од Одлуката за депонирање гарантни износи по кредитите за дополнителни обртни средства („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/55), Сојузниот извршен совет донесува:

О Д Л У К А

ЗА ОСЛОБОДУВАЊЕ НЕКОИ КАТЕГОРИИ СТОПАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ ОД ОБВРКАТА ЗА ДЕПОНИРАЊЕ ГАРАНТНИ ИЗНОСИ ПО КРЕДИТИТЕ ЗА ДОПОЛНИТЕЛНИТЕ ОБРТНИ СРЕДСТВА

I. Од обврската за депонирање гарантни износи по кредитите за дополнителни обртни средства се ослободуваат:

- 1) издавачките и весничарските претпријатија;
- 2) претпријатијата на филмската индустрија;
- 3) трговските претпријатија и дуќани чијашто главна или претежна дејност е продажба на книги, весници и списанија;
- 4) претпријатијата за промет со жита;
- 5) мелничките претпријатија;
- 6) претпријатијата за промет со семенска стока;
- 7) земјоделските стопанства;
- 8) земјоделските задруги и други стопански организации за селско-стопанска дејност што е организирана како одделен погон;
- 9) селско-стопанските апотеки;
- 10) специјализираните работилници и сервиси за поправање селско-стопански машини;
- 11) специјализираните претпријатија за промет со средства за селско-стопанско производство;
- 12) преработувачките и трговските организации по безинтересните кредити што ги користат во смисла на точ. 9 од Одлуката за контрахирање селско-стопански производи со давање аванс и други погодности на селско-стопанските производители („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 33/54);

13) трговските претпријатија и дуќани по терминските кредити што ги користат во смисла на точ. V под 4 од Наредбата за одобрување потрошувачки кредити („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 46/52 и 2/53);

14) трговските и угостителските претпријатија во поглед на кредитите за дополнителните обртни средства за приготвување зимница;

15) трговските претпријатија во краиштата оддалечени од сообраќајни врски во поглед на кредитите за дополнителните обртни средства за приготвување резерви потребни за време на прекинот на сообраќајот;

16) претпријатијата за промет со лекови; и

17) трговските претпријатија на дробно за промет со млеко и млечни производи.

II. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 93

30 март 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот,

Мома Марковиќ, с. р.

Потпретседател,

Светозар Вукмановиќ, с. р.

141.

Врз основа на чл. 4 од Уредбата за кредитите за обртни средства и други краткорочни кредити („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/54, 32/54, 54/54 и 14/55), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ДЕПОНИРАЊЕ ГАРАНТНИ ИЗНОСИ ОД СТРАНА НА ДАВАЧИТЕ НА ГАРАНЦИИ ПО КРАТКОРОЧНИТЕ КРЕДИТИ

I. По краткорочните кредити чиешто давање е условено со прибавување гаранција од околицјата (градот, градската општина со одделни права), народната република и федерацијата или од стопанска односно општествена организација, во смисла на чл. 4 од Уредбата за кредитите за обртни средства и други краткорочни кредити („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/54, 32/54, 54/54 и 14/55) давачот на гаранцијата е должен кај банката и штедилницата (во натамошниот текст: банката) да депонира гарантен износ во висината определена со оваа одлука.

II. Околицјата (градот, градската општина со одделени права), народната република и федерацијата може на име гарантен износ по дадените гаранции за кредитите да ги депонира кај банката слободните средства на инвестиционите и други фондови со кои располага самостојно, како и средствата на буџетските и вонбуџетските приходи.

Средствата од фондовите за создавање задолжителни резерви во смисла на одредбите на Сојузниот општествен план за 1955 година не можат да се употребат за депонирање на гарантниот износ.

III. Ако стопанска или општествена организација во својство на оснивач на нови претпријатија дава гаранција за краткорочни кредити, може за депонирање на гарантниот износ да ги употреби средствата од резервниот платен фонд, инвестициониот фонд и другите фондови, освен резервниот фонд и амортизациските фондови, како и нераспоредениот износ на средствата на самостојно располагање.

По исклучок, ако задругата нема достаточни средства од горниот став, може за депонирање на гарантниот износ да ги употреби и слободните средства од резервниот фонд и средствата од уплатените удели од задругарите.

Стопанска или општествена организација не може за депонирање на гарантниот износ да употреби средства од фондот за реализирање на задолжителните резерви што се формирани според одредбите на Сојузниот општествен план за 1955 година, ниту средства од фондовите формирани од средствата што и' се оставени на стопанската организација со ослободување од плаќањето на сојузниот данок на добивката.

IV. Давачот на гаранцијата е должен да депонира кај банката на име гарантен износ, и тоа:

1) по гаранциите за кредитите што го преминуваат редовниот обем на работењето на стопанските организации (чл. 4 од Уредбата за кредитите за обртни средства и други краткорочни кредити) — од 5% до 10% од износот на одобриениот кредит преку кредитот за редовниот обем на работењето.

Се смета дека кредитот го преминува редовниот обем на работењето на стопанските организации во случај на натрупување запаси на сировини, материјали, недовршени и готови производи, како и наголемување на побарувањата, што не се во согласност со нормалните услови на набавките, процесот на производството и реализацијата;

2) по гаранциите за кредитите на стопанските организации кои по периодичната пресметка покажале загуба која не произлегува од сезонскиот карактер на нивното работење, а која не може да се покрие од средствата на резервниот фонд или од други извори:

а) за стопанските организации од областа на селското стопанство — од 3% до 10% од износот на одобриениот кредит;

б) за сите други стопански организации од 5% до 25% од износот на одобриениот кредит;

3) по гаранциите за кредити на нови стопански организации, нови работни и погонски единици, за проширување на оние што постојат или за изградба нови капацитети и за стопански организации во пробна работа:

а) од областа на селското стопанство, прехранбената индустрија, угостителството и туризмот, занаетчиството и домашната дејност, како и комуналните дејности — од 2% до 5% од износот на одобриениот кредит;

б) од областа на трговијата (трговски претпријатија на јадро и трговски претпријатија на дробно, откупни претпријатија и надворешно-трговски претпријатија) — од 15% до 35% од износот на одобриениот кредит;

в) од другите стопански области — од 5% до 25% од износот на одобриениот кредит.

Народната банка на ФНРЈ во согласност со Сојузниот извршен совет, определува во кои случаи ќе се смета дека кредитите се дадени за нови стопански организации, за нови работни и погонски единици, за проширување на оние што постојат и за изградба нови капацитети и за стопански организации во пробна работа;

4) по гаранциите за кредитите на стопанските организации во постапка за присилна ликвидација што се дадени за извршување на текуштите и веќе започнатите работи и за покривање на трошоците на постапката за присилна ликвидација — до 10% од износот на одобриениот кредит;

5) по гаранциите за кредитите на корисниците вон стопанството — од 3% до 10% од износот на одобриениот кредит.

Гарантниот износ за кредитите од точ. 3 се дава со срок од најмалу една година, сметајќи од денот на одобриениот кредит за кој се депонира гарантниот износ. Висината на гарантниот износ се определува според целта за која е одобрен кредитот, а не според основната дејност на стопанската организација.

V. Управниот одбор на Главната централа на Народната банка на ФНРЈ, во согласност со Сојузниот извршен совет, а во границите на износите од одделот I на оваа одлука, ја утврдува висината на гарантниот износ за поодделни видови кредити кај сите банки.

VI. Сојузниот извршен совет може да пропише и друга висина на гарантниот износ по гаранциите за кредитите од одделот IV на оваа одлука или да определи за поодделни видови кредити да не се депонира гарантен износ.

VII. Гарантниот износ се депонира кај банката на издвоен сметка.

VIII. Давачот на гаранцијата не може да располага со депонираниот гарантен износ се' додека не ќе го намери кредитот за кој е депониран гарантниот износ.

Ако е договорено кредитот да се враќа во рати, банката ќе му го врати на депонентот по негово барање делот од депонираниот гарантен износ сразмерно со износот на вратениот кредит.

IX. По исплатата на кредитот банката е должна на депонентот да му го врати депонираниот гарантен износ.

Ако кредитот за кој е депониран гарантен износ не ќе биде вратен во срокот банката ќе го употреби депонираниот гарантен износ за наплата на дадениот кредит.

X. Во 1955 година нема да се депонира гарантен износ по гаранциите за кредитите што ќе им бидат одобрени за редовна работа на оние стопански организации и погони чијашто изградба е финансирана од средствата на Општиот инвестиционен фонд или од средствата на федерацијата преку Општиот

инвестиционен фонд, а кој започнуваат со редовна работа во 1955 година.

Во 1955 година нема да се депонира гарантен износ по гаранциите ни за кредитите што им се одобрени на пробните погони од средствата на Општиот инвестиционен фонд за нивната работа, како ни за кредитите што им се одобрени ни пробните погони изградени со средства од Општиот инвестиционен фонд.

XI. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува на кредитите што ќе бидат одобрени по влегувањето во сила на оваа одлука.

Р. п. бр. 95

30 март 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Светозар Вукмановиќ, с. р.

142.

Врз основа на ст. 1 одделот 1 главата XXV на Сојузниот општествен план за 1955 година, а во врска со чл. 3 ст. 2 и 3 од Уредбата за девизното пословање („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/54), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ДЕЛОТ НА ДЕВИЗНИТЕ СРЕДСТВА ШТО СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ КЕ И ГО ПРОДАВААТ НА НАРОДНАТА БАНКА НА ФНРЈ И ОСНОВОТ ПО КОЈ КЕ СЕ ОТКУПУВА ОВОЈ ДЕЛ

1. Во Одлуката за определување делот на девизните средства што стопанските организации ќе и го продаваат на Народната банка на ФНРЈ и основот по кој ќе се откупува овој дел („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 50/54) на крајот на точ. 1 се додава нов став, кој гласи:

„Производите на домашната дејност . . . 80%“

2. Оваа одлука ќе се применува на сиот притек на девизните средства од 1 декември 1954 година.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 90

24 март 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Вељко Зековиќ, с. р. Светозар Вукмановиќ, с. р.

143.

Врз основа на ст. 2 точ. 3 одделот 1 од главата XV на Сојузниот општествен план за 1955 година, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИ ЗАЕМИ ОД СРЕДСТВАТА НА ОПШТИОТ ИНВЕСТИЦИОНЕН ФОНД ЗА ИЗГРАДБА НА ГУБРИШТА И СИЛОСИ ЗА ХРАНА ЗА ДОБИТОК

I. Народната банка на ФНРЈ ќе им дава од средствата на Општиот инвестиционен фонд на селско-стопанските производители — организациите (на земјоделските стопанства, на земјоделските задруги и економии) инвестициони заеми за изградба на губришта и силоси за храна за добиток.

II. Инвестиционите заеми од горната точка ќе им се одобруваат само на заемобарачите што се во состојба во изградбата на инвестициониот објект да учествуваат со сопствени средства или со средства на гарантот најмалу во висина од 10% од вредноста на објектот според прописите за учеството на инвеститорот во трошоците на инвестициите што се финансираат од општиот инвестиционен фонд.

III. Инвеститорите се должни да уплатат кај банката на име гарантен депозит 5% од одобрениот заем според прописите за депонирање гарантен износ по заемите за инвестиции од Општиот инвестиционен фонд.

IV. Заемите според оваа одлука ќе ги дава Народната банка на ФНРЈ без конкурс со интересна норма од 2% годишно, а со рок за отплатување од најмногу 10 години.

V. Барањето за добивање заем треба да содржи:

- 1) ознака на објектот за кој се бара заем;
- 2) капацитет на објектот;
- 3) висина на бараниот заем;
- 4) рок за исплата на заемот што го предлага заемобарачот;

5) други податоци предвидени во образецот за барање инвестиционен заем, што го издава Народната банка на ФНРЈ.

VI. Со барањето за заем заемобарачот е должен да поднесе:

1) градежна скица со технички опис, предмер и претсметка на работите со назначување на материјалите со кои се изведува објектот;

2) податоци за сегашниот капацитет на соодветните објекти;

3) податоци за трошоците на новата инвестиција по едно условно грло крупен добиток.

VII. Заемите им се даваат само на кредитно способни заемобарачи.

Народната банка на ФНРЈ може да го обуслови давањето на заемот со поднесување гаранција од народниот одбор на околината (градот, градската општина со одделни права) во случаите кога ќе го најде тоа за потребно.

VIII. Барањето за добивање заем се поднесува до филијалата на Народната банка на ФНРЈ при која заемобарачот има текушта односно жиро сметка.

IX. Во сето друго за давање заеми во смисла на оваа одлука согласно ќе се применуваат одредбите од Уредбата за заемите за инвестиции во стопанството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/54).

X. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р.п. бр. 53

8 март 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Светозар Вукмановиќ, с. р.

144.

Врз основа на главата XIV на Сојузниот општествен план за 1955 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 56/54), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИНТЕРЕСНИТЕ НОРМИ НА СРЕДСТВАТА ВЛОЖЕНИ ПРИ БАНКИТЕ

1. На средствата што се вложени или депонирани при банка или штедилница, банката односно штедилницата (во натамошниот текст: банката) му плаќа на вложувачот (депонентот) интерес, и тоа:

а) на износите вложени без отказан рок на одделните сметки на издвоените средства и фондови на стопанските организации сметајќи ги и задругите и на општествените организации сметајќи ги и задружните сојузи, како и на износите вложени како судски депозит — по норма од 1% годишно;

б) на износите вложени со отказан срок на одделните сметки на издвоените средства и фондови на сите вложувачи (депоненти) — по норма од 2% до 5% годишно според должината на отказниот срок;

в) на износите што ги држат другите банки и штедилници на одделна издвоена сметка при Народната банка на ФНРЈ заради своја ликвидност — по норма од 3,5% годишно;

г) на износите на пупилните влогови и премиските резерви на Државниот осигурителен завод што потекнуваат од животното осигурување — по норма од 5% годишно; и

д) на износите на штедните влогови по штедните книшки — по норма од најмалу 5% годишно.

2. Банката не плаќа интерес на средствата што се вложени односно депонирани кај неа:

а) по жиро сметките и сметковните книшки;

б) по домашните девизни сметки;

в) на средствата на амортизационите фондови на стопанските организации и на Државниот осигурителен завод на сметките без отказан срок;

г) по сметките на фондовите за замена и дополнување на средствата на установите со самостојно финансирање — без отказан срок;

д) по редовните и одделните сметки на издвоените средства и фондовите на државните органи и установи и времени депозити — без отказан срок.

Народната банка на ФНРЈ не плаќа интерес на средствата по редовната текушта (работна) сметка на други банки и штедилници.

3. По исклучок од одредбата на горната точка под в), банката плаќа интерес во смисла на точ. 1 од оваа одлука на вложените средства по сметките на амортизационите фондови на задругите, без обзир дали тие средства се вложени (депонирани) без отказан срок или со отказан срок.

4. Висината на интересните норми од точ. 1 под б) и д) од оваа одлука ги определува управниот одбор на банката според должината на отказниот срок

Отказниот срок од горниот став за вложените средства не може да биде покус, и тоа:

а) за средствата на амортизационите фондови на стопанските организации, освен задругите, за замена и одржување што се издвоени на одделните сметки и за средствата на фондовите за замена и дополнување на установите со самостојно финансирање — од 1 година. На средствата на амортизационите фондови кои според одредбите од Сојузниот општествен план за 1955 година не можат да се трошат не се плаќа интерес;

б) за издвоените средства по сите други сметки — од 3 месеци.

5. Поблиски прописи за примена на оваа одлука ќе донесува, по потреба, сојузниот Државен секретар за работи на народното стопанство.

Технички упатства за примена на оваа одлука донесува Народната банка на ФНРЈ.

6. Со денот кога ќе почне да се применува оваа одлука престанува да важи Одлуката за интересот што го плаќаат банките на средствата од определени категории вложувачи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 47/54), како и одредбите од другите прописи што се во спротивност со одредбите од оваа одлука.

7. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“ а ќе се применува од 1 април 1955 година.

Р.п. бр. 97

19 март 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Попретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Светозар Вукмановиќ, с. р.

145.

Врз основа на точ. 1 чл. 79 на Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА УКИНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ДАВАЊЕ НАДОМЕСТУВАЊЕ (РЕГРЕС) НА ВЕСНИКАРСКИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА ЗА РАЗЛИКАТА ВО ЦЕНИТЕ ПРИ КУПУВАЊЕТО НА РОТО ХАРТИЈА

1. Одлуката за давање надоместување (регрес) на весникарските претпријатија за разликата во цените при купувањето на рото хартија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 34/54) се укинува со денот 1 јануари 1955 година.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 91

24 март 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,

Потпретседател,

Вељко Зековиќ, с. р. Светозар Вукмановиќ, с. р.

146.

Врз основа на чл. 2 и 10 од Основната уредба за установите со самостојно финансирање („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/53), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА РЕШЕНИЕТО ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА ЛОТАРИЈА КАКО УСТАНОВА СО САМОСТОЈНО ФИНАНСИРАЊЕ

1. Во Решението за организација на Југословенската лотарија како установа со самостојно финансирање („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 19/54) се вршат следниве измени и дополненија:

Во точ. 5 ст. 1 место зборовите: „8 члена“ се ставаат зборовите: „9 члена“; а под зборовите: „Југословенскиот црвен крст“ се ставаат зборовите: „Советот на друштвата за воспитување и грижи за децата и младината на Југославија“.

Во точ. 11 ст. 2 под зборовите: „Југословенскиот црвен крст“ се ставаат зборовите: „Советот на друштвата за воспитување и грижи за децата и младината на Југославија“.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1955 година

Р.п. бр. 103

28 март 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Вељко Зековиќ, с. р. Александар Ранковиќ, с. р.

147.

Врз основа на одделот 3 од главата 25 на Сојузниот општествен план за 1955 година, а во врска со чл. 32 од Уредбата за организацијата и работењето на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 19/54) и точ. I под 1 од Одлуката за овластување Одборот за стопанство да донесува решенија по работите од надлежноста на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 20/54), Одборот за стопанство на Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА СПИСОКОТ ЗА ВИДОВИТЕ СТОКИ И КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ РАЗЛИКАТА ВО ЦЕНИТЕ ПРИ УВОЗОТ

I. Во Списокот за видовите стоки и коефициентите за пресметување разликата во цените при увозот, што е составен дел од Решението за видовите стоки и услуги и за висината на коефициентите за пресметување разликата во цените при увозот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 50/54), се вршат следниве измени и дополненија:

1. Во гранката 116 (неметали) редниот број 53 се менува и гласи:

„53. Медицински и лабораториски мерни инструменти коефициент 1,50“

а) Во гранката 119 (електроиндустрија) се додава нов реден број 68, кој гласи:

„68. Услуги — — — — — коефициент 2,00“

3. Во гранката 124 (текстилна индустрија) редните броеви 3, 13, 17, 18, 19, 27 и 28 се менуваат и гласат:

„3. Конац за везење и шивење свих врста:

а) конац за везење за народну радиност**) коефициент 1,20
б) остали — — — — — коефициент 3,00

13. Вуница за плетење:

а) чешљана за народну радиност**) — — — — — коефициент 1,20
б) остала — — — — — коефициент 3,00

17. Ланено предиво за букарски конац и народну радиност**) — — — — — коефициент 1,00

18. Ланени конац:
а) за народну радиност**) — — — — — коефициент 2,00
б) остали — — — — — коефициент 3,00

19. Ланене тканине:
а) за народну радиност**) коефициент 1,00
б) остале — — — — — коефициент 3,00

27. Манила влакно и предиво — — — — — коефициент 1,00

28. Манила ужарија и конопци — — — — — коефициент 2,00“

4. Во гранката 124 (текстилна индустрија) се додава нов реден број 54, кој гласи:

„54. Етамин и маркизет — воал за народну радиност**) — — — — — коефициент 1,20.“

II. Коефициентите утврдени со ова решение ќе се применуваат на работите склучени од 15 март 1955 година

III. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Сојузен извршен совет

О. с. бр. 27
24 март 1955 година
Белград

Претседател
на Одборот за стопанство,
Светозар Вукмановиќ, с. р.

148.

Врз основа на чл. 26 ст. 2 од Уредбата за организацијата, работењето и управувањето со југословенските железници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/53), а во врска со точ. I под б) од Одлуката за овластување Одборот за стопанство да донесува решенија по работите од надлежноста на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 20/54), Одборот за стопанство на Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ТАРИФАТА ЗА ПРЕВОЗЕЊЕ СТОКИ НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ ЖЕЛЕЗНИЦИ

1. Во Тарифата за превозење стоки на југословенските железници — Свеската 4 (Исклучителна тарифа) — во позицијата 0 26 се свртува како упатна станица и станицата Нови Двори.

2. Ова решение влегува во сила на 15 март 1955 година.

Сојузен извршен совет

О. с. бр. 25
17 март 1955 година
Белград

Претседател
на Одборот за стопанство,
Светозар Вукмановиќ, с. р.

149.

Врз основа на точ. 1 од Одлуката за овластување директорот на Управата за поморство и речен сообраќај да донесе правилник за одбегнување судирање на море („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 47/54), во согласност со Државниот секретар за работи на народната одбрана и со Сојузниот извршен совет, пропишувам

ПРАВИЛНИК

ЗА ОДБЕГНУВАЊЕ СУДИРАЊА НА МОРЕ

I. УВОДНИ ОДРЕДБИ И ДЕФИНИЦИИ

Член 1

Со цел да се одбегне судирање на море, мораат да се придржуваат кон одредбите од овој правилник:

1) бродовите што веат знаме на трговската морнарица и на бродарството на внатрешната пловидба на ФНРЈ, односно воено-поморско знаме на ФНРЈ, како и домашните хидроавиони што пловат по отворено море и води составени со море, а по кои можат да пловат поморски бродови, со исклучок предвиден во чл. 30 ст. 1 од овој правилник;

2) бродови и хидроавиони со сите знамиња што пловат по крајбрежното море на ФНРЈ и по реките и езерата на ФНРЈ, а по кои можат да пловат поморски бродови, со исклучок предвиден во чл. 30 ст. 2 од овој правилник.

Одредбите што се однесуваат до светлата мораат да се применуваат по какво и да е време од заоѓањето до изгревањето на сонцето. За тоа време бродовите на смеат да покажуваат други светла освен такви кои не можат да бидат погрешно сметани како пропишани светла или можат штетно да дејствуваат на видливоста и карактеристиките на пропишаните светла, и кои не ќе го пречат вршењето на исправна стража.

Во смисла на овој правилник, ако со други негови одредби не е определено поинаку:

1) како број се смета секој вид пловило, освен хидроавиони на вода, кое се употребува или може да се употребува како средство за превозење по вода;

2) како хидроавион се смета брод што лета и секој друг авион што може да маневрира на вода;

**) Пресметување по овој коефициент се врши само при увозот што се плаќа од оној дел на девизните средства што им останува на слободно располагање на извозниците на производи од домашна дејност.

3) како брод со механички погон се смета секој брод што го движи машина;

4) секој брод со механички погон што плови со едра а не го движи машина се смета како едрењак, а секој брод што го движи машина, без обзир дали има оптегнати едра, се смета како брод со механички погон;

5) брод или хидроавион на вода се смета дека плови кога не е усидрен, врзан при крај или насукан;

6) „висина над трупот“ значи висина над највисока непрекината палуба;

7) должината и широчината на бродот треба да се земат како се забележени во уписниот лист на бродот;

8) должина и распон на хидроавион ќе биде онаа најголема должина и најголем распон што се внесени во сведоцбата за способноста за летање. Ако таа сведоцба не постои, тие димензии ќе се утврдат со мерење;

9) зборот „видлив“ кога се однесува до бродски светла, значи видлив во темна ноќ при чиста атмосфера;

10) изразот „кус звук“ значи звук што трае околу 1 секунд;

11) изразот „долг звук“ значи звук што трае 4 до 6 секунди;

12) „пишталка“ значи пишталка или сирена;

13) „тона“ значи бруто тона.

II. СВЕТЛА И СИГНАЛНИ ТЕЛА

Член 2

Брод на механички погон кога плови мора да носи:

1) на предниот јарбол или пред него, или, ако нема таков јарбол, на предниот дел на бродот, едно сјајно бело светло што е конструирано така што постојано да светли во лак на хоризонтот од 20 ветрови (225°), а кое е поставено така што да покажува светло по 10 ветрови (112,5°), од секоја страна на бродот, т. е. од правецот на праецот па до два ветра (22,5°) зад пречницата спрема крмата на обете страни. Ова светло мора да биде видливо од далечина од најмалу 5 наутички милји;

2) пред или зад белото светло предвидено со предната точка, друго бело светло слично конструирано и со слични својства како и првото. Другото бело светло не е задолжително за бродови покуси од 45,75 м (или 150 стопи), како ни за бродови што влечат, но тие можат да го носат;

3) овие две бели светла мораат да бидат поставени кон уздолжницата на бродот и над неа така што едното да биде најмалу 4,75 м (или 15 стопи) над другото и во таква положба што пониског светло да биде пред повисокото. Хоризонталното растојание меѓу двете бели светла мора да биде најмалу трипати поголемо отколку нивното вертикално растојание. Од овие две светла она пониско, односно ако се носи само едно—тоа светло мора да стои на висина од најмалу 6,10 м (или 20 стопи) над трупот, а ако широчината на бродот е поголема од 6,10 м (или 20 стопи), тоа мора да стои барем толку високо над трупот колку е широк бродот, но не треба да биде на висина поголема од 12,20 м (или 40 стопи). Во секој случај светлото, односно светлата ако се две, мораат да бидат наместени така што да бидат подалеку и над другите светла или надграѓи што и пречат на видливоста;

4) на десната страна едно зелено светло конструирано така што постојано да светли во лак на хоризонтот од 10 ветрови (112,5°), а поставено така што да покажува светло од правецот на праецот па до два ветра (22,5°) спрема крмата зад пречницата на десната страна. Ова светло мора да биде видливо од далечина од најмалу 2 наутички милји;

5) на левата страна едно црвено светло, конструирано така што постојано да светли во лак на хоризонтот од 10 ветрови (112,5°), а поставено така што да покажува светло од правецот на праецот па до 2 ветра (22,5°) кон крмата зад пречницата на

левата страна. Ова светло мора да биде видливо од далечина од најмалу 2 наутички милји;

6) страничните светла, зелено и црвено, мораат да имаат од страна на бродот засолни кои се долги, сметајќи од светлото кон праецот, најмалу 0,91 м (3 стопи) така што да се спречи зеленото светло да се гледа од левата страна на праецот на праецот, а црвеното од десната.

Хидроавион кога плови по вода, мора да носи:

1) на предниот дел и во средниот уздолжен пресек, на местото од каде може најдобро да се гледа, едно сјајно бело светло конструирано така што постојано да светли во лак на хоризонтот од 220°, а поставено така што да покажува светло од 110° од секоја страна на хидроавионот, т. е. од правецот на праецот па до 20° зад пречницата кон крмата од секоја страна. Ова светло мора да биде видливо од далечина од најмалу 3 наутички милји;

2) на крајниот дел на десното крило едно зелено светло конструирано така што постојано да светли во лак на хоризонт од 110°, а поставено така што да покажува светло од правецот на праецот па до 20° кон крмата зад пречницата на десната страна. Ова светло мора да биде видливо од далечина од најмалу 2 наутички милји;

3) на крајниот дел од левото крило едно црвено светло конструирано така што постојано да светли во лак на хоризонтот од 110°, а поставено така што да покажува светло од правецот на праецот па до 20° кон крмата зад пречницата на левата страна. Ова светло мора да биде видливо од далечина од најмалу 2 наутички милји.

Член 3

Брод со механички погон, кога влече или тиска друг брод, освен свои странични светла мора да носи и две сјајни бели светла поставени едно над друго а на растојание од најмалу 1,83 м (или 6 стопи). Кога влече повеќе од еден брод, а должината на сега влечено, мерејќи од крмата на бродот што влече до крмата на последниот брод што се влече, изнесува повеќе од 183 м (или 600 стопи), бродот мора да носи уште едно припадено бело светло поставено за 1,83 м (или 6 стопи) над или под споменатите две светла. Секое од тие светла мора да биде од иста конструкција и да има исти својства, а едно од нив мора да стои на ист положај како белото светло определено во чл. 2 ст. 1 точ. 1, освен припадено то светло, кое мора да биде на висина од најмалу 4,27 м (или 14 стопи) над трупот на бродот. Бродовите што имаат само еден јарбол можат да ги носат овие светла на тој јарбол.

Бродот што влече мора да покажува по крмата уште и бело светло, определено во чл. 10, или место тоа светло, едно мало бело светло зад оцакот или задниот јарбол, по кој се управува влечениот брод, но тоа светло не смее да се гледа пред пречницата на влекачот. Носење на бело светло, определено во чл. 2 ст. 1 точ. 2, не е задолжително.

Хидроавион на вода, кога влече еден или повеќе хидроавиони или бродови мора да ги носи светлата пропишани во чл. 2 ст. 2 точ. 1, 2 и 3, а освен тоа тој мора да носи друго бело светло од иста конструкција и својства како и белото светло споменато во чл. 2 ст. 2 точ. 1. Ова друго светло мора да биде сместено вертикално над првото светло или под него, на растојание од најмалу 1,83 м (или 6 стопи).

Член 4

Бродот што не е во состојба да маневрира мора да носи које на највидно место, ако е бродот со механички погон, место светлата пропишани во чл. 2 ст. 1 точ. 1 и 2, две црвени светла поставени вертикално едно на друго на растојание од најмалу 1,83 м (или 6 стопи), и такви што да можат да се гледаат од сите страни на хоризонтот од далечина од најмалу 2 наутички милји. Дење таков брод мора да носи на највидно место две црни топки или две црни сигнални тела со промер не помал

од 0,61 м (или 2 стопи), поставени вертикално на растојание од најмалу 1,83 м (или 6 стопи).

Хидроавион на вода што не е во состојба да маневрира, може да носи на највидно место две црвени светла поставени вертикално едно над друго, а на растојание од најмалу 0,92 м (или 3 стопи), и такви да можат да се гледаат од сите страни на хоризонтот од далечина од најмалу 2 наутички милји. Дење хидроавионот може да носи на највидно место две црни топки или две црни сигнални тела со промер не помал од 0,61 м (или 2 стопи), поставени вертикално на растојание од најмалу 0,92 м (или 3 стопи).

Брод што полага или крева подморски кабел или навигациони ознаки, или брод што врши хидрографски истражувања или подморски работи, кога според природата на својата работа не може да им се тргне од патот на бродови што доаѓаат, мора да носи место светлата пропишани во чл. 2 ст. 1 точ. 1 и 2, три светла поставени вертикално на меѓусебно растојание од најмалу 1,83 м (или 6 стопи). Горното и долното од овие светла мораат да бидат црвени, средното бело, а сите три мораат да бидат такви што да можат да се гледаат од сите страни на хоризонтот од далечина од најмалу 2 наутички милји. Дење таков брод мора да носи на највидно место 3 сигнални тела со промер не помал од 0,61 м (2 стопи), поставени вертикално на меѓусебно растојание од најмалу 1,83 м (или 6 стопи). Горното и долното сигнално тело мора да биде во топчаеста форма и со црвена боја, а средното во двочунеста форма и бела боја.

Бродовите и хидроавионите споменати во овој член, кога стојат не смеат да носат странични светла, но мораат да ги носат кога се движат.

Светлата и дневните знакови пропишани со овој член мораат другите бродови и хидроавиони да ги сметаат како знак дека бродот или хидроавионот што ги покажува не е во состојба да маневрира, и спрема тоа, дека не може да се тргне од патот.

Овие знакови не се сигнали на бродови што се во опасност и бараат помош. Таквите сигнали ги содржи членот 31.

Член 5

Секој едрењак кога плови, како и брод или хидроавион што се влече, мора да ги носи истите светла што се пропишани во чл. 2 ст. 1 за бродови со механички погон и во чл. 2 ст. 2 за хидроавиони додека пловат, освен белите светла пропишани со истиот член што не смеат тие никогаш да ги носат. Тие мораат да го носат белото крмено светло пропишано во чл. 10, со тоа што влечените бродови, освен последниот влечен брод, да можат да носат место тоа крмено светло мало бело светло, како што е означено во чл. 3 ст. 2.

Брод што од влекач е тискан напред мора на предниот дел од десната страна да носи зелено светло, а од левата црвено светло. Овие светла мораат да имаат исти својства како и светлата опишани во чл. 2 ст. 1 точ. 4 и 5 и мораат да имаат онакви засолни какви што се пропишани во чл. 2 ст. 1 точ. 6 со тоа што, без обзир на тоа колку бродови во групата се тискаат напред, тие мораат да бидат осветлени како да е само еден брод.

Член 6

Кога на мали бродови поради лошо време или друг достаточен разлог не е можно трајно да се постави зелено и црвено странично светло, тие мораат да се држат при рака, запалени и приготвени да можат веднаш да се покажат. При доближување на некој друг брод или до некаков друг брод, овие светла мораат на соодветните страни да се покажуваат напред, за да се одбегне судирање, и тоа така што светлата да бидат добро видливи и зеленото светло да не се гледа од левата страна ниту црвеното од десната страна, и, ако е можно, да не можат да се гледаат повеќе од 2 ветра (22,5°) од правецот на праецот кон крмата зад пречницата на соодветната страна од бродот.

За да биде употребата на овие преносиви светла што полесна и што посигурна нивните фенери треба да се обојат еднавср со односките бои и да се заградат со соодветни засолни.

Член 7

Бродови со механички погон под 40 тони и бродови со весла или едра под 20 тони, како и чамци со весла, кога пловат не се должни да ги носат светлата споменати во чл. 2, но ако не ги носат — мораат да имаат следни светла:

1) бродови со механички погон под 40 тони, освен случаите предвидени во точ. 2 од овој член, мораат да носат:

а) — на предниот дел од бродот, на највидно место, и најмалу 2,75 м (или 9 стопи) високо над трупот на бродот, едно сјајно бело светло конструирано и поставено како што е пропишано во чл. 2 ст. 1 точ. 1 и доста јако за да може да се гледа од далечина од најмалу 3 наутички милји;

б) — странични светла, зелено и црвено, конструирани и поставени онака како што е пропишано во чл. 2 ст. 1 точ. 4 и 5 и доста јаки да можат да се гледаат од далечина од најмалу 1 наутичка милја, или 1 комбиниран фенер што покажува зелено и црвено светло од смерот на праецот до 2 ветра (22,5°) кон крмата зад пречницата на соодветните страни на бродот. Овој фенер мора да биде наместен најмалу за 0,91 м (или 3 стопи) под белото светло.

2) Мали чамци со механички погон, како што се оние со кои се снабдени поморските бродови, можат да носат бело светло на висина помала од 2,75 м (или 9 стопи) над трупот на бродот, но тоа мора да се наоѓа над страничните светла или комбинираното светло споменато во точ. 1 на овој член.

3) Бродовите со весла или едра под 20 тони, освен случаите предвидени во точ. 4 на овој член, мораат, ако не се носат странични светла да носат на највидно место еден фенер кој покажува зелено светло на едната страна, а црвено светло на другата, доста јако за да може да се гледа од далечина од најмалу 1 наутичка милја и поставен така што зеленото светло да не се гледа од левата страна, а црвеното од десната страна на бродот.

Ако не е можно овие светла да се држат на определено место, тие мораат да се држат запалени при рака и навремено да се покажат, за да се одбегне судирање, и тоа така што зеленото светло да не се гледа од левата, а црвеното од десната страна на бродот.

4) Мали чамци со весла или едра се должни да имаат приготвена при рака само електрична светилка или запален бел фенер, што ќе го покажува навремено, за да се одбегне судирање.

5) Бродовите и чамците, споменати во овој член, не се должни да носат светла или сигнални тела пропишани во чл. 4 ст. 1 и чл. 11 ст. 3.

Член 8

Пилотски бродови со едра, кога се во служба на пилотажа на својата станица и кога не се усидени, не ќе ги имаат светлата пропишани за други бродови, туку на врвот од јарболот ќе носат едно бело светло видно од сите страни на хоризонтот од далечина од најмалу 3 наутички милји, а освен тоа ќе покажува по еден или повеќе пламени отсви („flame-up-lights“) во куси паузи, никогаш подолги од 10 минути.

При доближувањето до друг брод или кога им се доближува друг брод, тие ќе се држат за страничните светла запалени и приготвени за употреба, и ќе светлат со нив или ќе ги покажуваат во покуси временски паузи, за да го означат правецот на својето движење, но зеленото светло не смеа да се гледа од левата, а црвеното од десната страна.

Пилотски брод со едра кој е од таков вид што поради укрцување на пилотот мора да пристане кон страната на бродот, може само да го покаже белото светло, место да го носи на врвот од јарболот, а место горе споменатите странични светла,

може да има при рака, приготвен за употреба, фенер со зелено стакло од едната, а со црвено стакло од другата страна, за да го употреби како што е горе пропишано.

Пилотски брод со механички погон, кога е на својата станица во служба на пилотажа и кога не е усидрен, мора над светлата и отсеците пропишани за пилотските бродови со едра, да истакне за 2,40 м (или 8 стопи) под белото светло на јарболот уште едно црвено светло кое може да се гледа од сите страни на хоризонтот од далечина од најмалу 3 наутички милји, како и странични светла што мора да ги носи бродот кога плови. Место отсеци може да се употреби бело светло, што сјајно трепери, видливо од сите страни на хоризонтот.

Сите пилотски бродови, кога се на своите станици во служба на пилотажа и кога се усидрени, мораат да носат светла и да покажуваат отсеци како што е пропишано во горните ставови од овој член, освен страничните светла, кои не смеат да ги покажуваат. Овие бродови мораат да носат исто така сидришни светла или оние што се пропишани во чл. 11.

Сите пилотски бродови, без обзир дали се усидрени или не, кога не се на своите станици во служба на пилотажа, мораат да ги носат истите светла, како и другите бродови од нивната категорија и тонажа.

Член 9

Рибарски бродови, кога не рибарат, мораат да ги покажуваат светлата и сигналните тела пропишани за слични бродови од нивна тонажа. Кога рибарат, тие ќе истакнуваат само светла и сигнални тела пропишани во овој член, а кои, ако не е поинаку, речено мораат да се гледаат од далечина од најмалу 2 наутички милји.

Бродови што рибарат со повлечни поврази, мораат да ги покажуваат само светлата пропишани за бродовите со механички погон или за бродовите што пловат со едра, според дадениот случај.

Бродови што рибарат со мрежи или поврази што не се повлечени и не се шират повеќе од 153 м (или 500 стопи) хоризонтално од бродот в море, мораат да покажуваат на видно место, едно бело светло кое се гледа од сите страни на хоризонтот, а освен тоа, кога се доближуваат до друг брод или овој им се доближува, мораат да покажуваат во правецот во кој се приврзани рибарските направени спуштени в море, уште и друго бело светло, наместено најмалу за 1,83 м (или 6 стопи) под првото светло во хоризонтално растојание од најмалу 3,05 м (или 10 стопи) односно 1,83 м (или 6 стопи) ако се во прашање мали чамци без палуба. Дење овие бродови ќе ја означат својата зафатеност така што на највидно место ќе истакнат кошара. Додека се усидрени, ако им се рибарските направени спуштени в море, мораат кога ќе им се доближи друг брод, да го покажуваат истиот тој сигнал во правец од сидрениот пловак кон мрежата или направите.

Бродови што рибарат со мрежи или поврази што не се повлечени а кои хоризонтално од бродот в море се шират повеќе од 153 м (или 500 стопи), мораат да покажуваат на највидното место 3 бели светла поставени во форма на вертикален триаголник на меѓусебно растојание од најмалу 0,91 м (или 3 стопи) и видливи од сите страни на хоризонтот. Кога пловат, овие бродови мораат да ги покажуваат пропишаните странични светла но кога не се во движење, не смеат да ги покажуваат. Дење тие мораат да изложат кошара на предниот дел од бродот што е можно поблиску до праецот, не помала од 3,05 м (или 10 стопи) над оградата од бродот. На највидно место тие мораат дење да истакнат и еден црн чуљ свртен со врвот нагоре. Додека се усидрени, ако рибарските направени им се спуштени в море, тие мораат кога се доближува друг брод да ја покажуваат кошарата во правец од сидрениот пловак кон мрежата или направите.

Бродови што ловат со потезача, т. е. потегалки ги повлечните мрежи или другите направени по дното или близу дното, мораат, кога не се на сидриште:

1) ако се со механички погон, на истото место на кое се наоѓа белото светло споменато во чл. 2 ст. 1 точ. 1 да носат еден трибоен фенер поставен така што да покажува бело светло од смерот на праецот до 2 ветра (22,5°) од секоја страна на бродот, а зелено — кон десната и црвено — кон левата страна од бродот во лак на хоризонтот од 2 ветра (22,5°) од праецот на праецот па до 2 ветра (22,5°) зад преницата кон крмата од секоја страна. Освен тоа, овие бродови мораат да имаат најмалу за 1,83 м (или 6 стопи) а најмногу за 3,65 м (или 12 стопи) под трибојното светло уште бело светло што дава чиста еднолика и постојана светлост, гледана од сите страни на хоризонтот. Овие бродови мораат да покажуваат и крмено светло определено во чл. 10 ст. 1.

2) ако се едрењаци, мораат да носат едно бело светло што покажува чиста, еднолика и постојана светлина, гледана од сите страни на хоризонтот. Кога се доближуваат до други бродови или овие кон нив, мораат од највидното место да покажуваат иста така и бел пламен отсјај („flare-up-lights“) навремено, за да се одбегне судирање;

3) дење секој од горе споменатите бродови мора на највидно место да истакне кошара.

Освен светлата што се должни според овој член да ги имаат, бродовите кога рибарат, ако е потребно да привлечат внимание од бродовите што се доближуваат, да покажуваат пламен отсјај („flore-up-lights“). Тие можат да ги употребат и своите работни светла.

Секој брод што рибари, кога е усидрен мора да ги покажува светлата или сигналните тела пропишани во чл. 11 ст. 1, 2 или 3 и мора, кога му се доближува еден или повеќе бродови, да покажува уште едно бело светло наместено за најмалу 1,83 м (или 6 стопи) под предното сидришно светло, а од него оддалечено во хоризонтално растојание најмалу 3,05 м (или 10 стопи) во правецот во кој се спуштени направите.

Ако некој брод за време на рибарењето ќе запне со своите направени за карпа или друга пречка, мора дење да ја спушта кошарата пропишана во ст. 3, 4 или 5 од овој член и да го покажува сигналот пропишан во чл. 11 ст. 3. Ноќе мора да го покажува светлото односно светлата пропишани во чл. 11 ст. 1 или 2. Во магла, приматлици, кога врне снег или силен дожд, или во која и да е друга прилика што на сличен начин ја намалува видливоста, било дење или ноќе, бродот мора да го дава звучниот сигнал пропишан во чл. 15 ст. 3 точ. 5. Овој сигнал ќе го употреби тој и при добра видливост, кога ќе му дојде некој брод близу.

За сигналите во магла за рибарските бродови важи чл. 15 ст. 3 точ. 9 од овој правилник.

Член 10

Бродот што плови мора да носи на крмата едно бело светло направено така што постојано да светли во лак на хоризонтот од 12 ветра (135°) и поставено така што да светли 6 ветра (67,5°) од праецот на крмата кон секоја страна на бродот. Ова светло мора да биде видно од далечина од најмалу 2 наутички милји и поставено по можност во разината на страничните светла.

За бродови што влечат или се влечени важат одредбите од чл. 3 ст. 2 и чл. 5 од овој правилник.

На мали бродови, ако поради лошо време или друг достаточен разлог не е можно ова светло да се држи на своето место, мора да се држи при рака електрична светилка или запален фенер приготвен за употреба, кој, кога ќе им се доближи бродот што доаѓа, ќе биде покажан навремено, за да се одбегне судирање.

Хидроавион на вода, кога е во движење, мора на опашката да носи едно бело светло направено

така што постојано да светли во лак на хоризонтот од 140° и поставено така што да покажува светло 70° од правецот на крмата на секоја страна. Ова светло мора да биде видливо од далечина од најмалу 2 наутички милји.

Член 11

Усидрен брод што е покус од 45,75 м (или 150 стопи) мора да носи на предниот дел, на највидното место, едно бело светло наместено така што да покажува чиста, еднолика и постојана светлина, гледана од сите страни на хоризонтот од далечина од најмалу 2 наутички милји.

Бродот што е долг 45,75 м (или 150 стопи, или повеќе, кога е усидрен мора да го носи на предниот дел, на височина од најмалу 6,10 м (или 20 стопи) над трупот, светлото како што е опишано во горниот став од овој член, а на крмата или близу до крмата на височина што за најмалу 4,57 м (или 15 стопи) е пониска од онаа на предното светло, друго такво светло. Двете овие светла мораат да бидат гледани од сите страни на хоризонтот од далечина од најмалу 3 наутички милји.

Од изгревањето до заоѓањето на сонцето секој усидрен брод мора да носи на предниот дел од бродот, на највидно место, една црна топка со промер најмалу 0,61 м (или 2 стопи).

Брод што полага или крева подморски кабел или плутача, или што врши хидрографски испитувања или други подморски дејствија, кога е усидрен мора да ги носи светлата или сигналните тела пропишани во чл. 4 ст. 3, кои оние пропишани во соодветните ставови од овој член.

Насукан брод ќе ги носи ноќе светлата пропишани во ст. 1 и 2 од овој член и две црвени светла пропишани во чл. 4 ст. 1. Дење мора да носи на највидно место три црни топки, од кои секоја има промер од најмалу 0,61 м (или 2 стопи), поставени вертикално една над друга и на меѓусебно растојание од најмалу 1,83 м (или 6 стопи).

Хидроавион што е покус од 45,75 м (или 150 стопи), кога е усидрен на вода, мора да носи на највидно место едно бело светло гледано од сите страни на хоризонтот од далечина од најмалу 2 наутички милји.

Хидроавион што е долг 45,75 м (или 150 стопи) или повеќе, кога е на вода усидрен, мора да носи на највидно место едно бело светло однапред и едно бело светло одзади, а двете мораат да бидат видливи од сите страни на хоризонтот од далечина од најмалу 3 наутички милји. Освен тоа, ако распонот на крилата е поголем од 45,75 м (или 150 стопи), тој мора да носи по едно бело светло поставено на секоја страна и гледано по можност од сите страни на хоризонтот од далечина од 1 наутичка милја, за да биде означена максималната широчина.

Насукан хидроавион мора да носи една или повеќе сидришни светла, како што е пропишано во ст. 6 и 7 од овој член; освен тоа, може да носи две црвени светла, вертикално поставени со меѓусебно растојание од најмалу 0,91 м (или 3 стопи) и така наместени да бидат гледани од сите страни на хоризонтот.

Член 12

Секој брод или хидроавион на вода може, ако е потребно да привлече внимание, според светлата што е должен да ги носи според одредбите од овој правилник, да покаже уште и пламенен отсјај („flare-up-light“), или може да употреби пукање или некаков друг ефикасен звучен сигнал кој не може погрешно да се земе како кој и да е сигнал пропишан на друго место со одредбите од овој правилник.

Член 13

Домашни и странски бојни бродови, бродови што пловат во конвој и хидроавиони на вода, можат да имаат, по овластение од надлежните органи на државата на која и' припаѓаат, придадени положајни и сигнални светла. Другите бродови можат да ги употребуваат знаковите за распознавање одобрени од надлежните органи на односната држава, што се усвоени од бродосопствениците и пропишно регистрирани и објавени.

Се овластува Командата на Југословенската бојна морнарица за бојните бродови и воените хидроавиони на ФНРЈ да пропишува припадени положајни и сигнални светла, кои не смеат да бидат такви што да можат лесно да се заменат со светлата предвидени со овој правилник. Пропишувањето на овие светла се објавува во „Огласот за поморците“.

Придадените положајни и сигнални светла за бродови што пловат во конвој ги определува, по потреба, управата на поморската област на чие подрачје се формира конвојот. Ако конвојот го организира, надгледува или осигурува Командата на Југословенската бојна морнарица, таа ги определува и овие светла.

Управата за поморство и речен сообраќај, по предлог од бродосопственикот односно органот на управувањето со бродот, им одобрува на бродовите на трговската морнарица на ФНРЈ употреба на одредени знакови за распознавање.

Ако југословенски воен брод или воен хидроавион со специјална конструкција или предопределен за специјални цели, не може наполно да ги исполнува одредбите од овој правилник во поглед на бројот, положбата на дофрлувањето и лакот на видливоста на светлата или сигналните тела, а тоа да не и' пречи на воената функција на бродот или хидроавионот, Командата на Југословенската бојна морнарица ги определува светлата кои, по можност, во најголема мерка ќе им одговараат на одредбите од овој правилник, но никогаш на начинот да можат да се доведат во забуна други бродови.

Член 14

Брод што плови со едра и едновремено со машина, мора да носи дење однапред, на највидно место, еден црн чуњ на кој базата му има промер од најмалу 0,61 м (или 2 стопи), свртен со врвот нагоре.

Член 15

Брод со механички погон мора да има силна пишталка било парна или со некое друго средство што може да ја замени парата, наместена така што никакви пречки да не го смеќаваат ширењето на звукот; освен тоа, мора да има силен механички рог за магла и јак звонец. Едрењакот од 20 или повеќе тони мора да има сличен рог за магла и звонец.

Сите сигнали пропишани со овој правилник за бродовите кога пловат, ќе се даваат:

- 1) со сирена — на бродовите со механички погон;
- 2) со рог за магла — на едрењаките;
- 3) со сирена или со рог за магла — на бродовите што се влечени.

Во магла и измаглина, кога врне снег или силен дожд, или во која и да е друга прилика што на сличен начин ја намалува видливоста било дење или ноќе, сигналите пропишани во овој член ќе се употребуваат на следен начин:

- 1) бродот со механички погон, кога плови, ќе дава во временски паузи од најмногу 2 минути по еден долг звук;

2) брод со механички погон, кога плови, ако е запрена машината и бродот не е во движење, ќе дава во временски паузи од најмногу 2 минути по 2 долги звука одделени со растојание од околу една секунда;

3) едрењак, кога плови, мора во временски паузи од најмногу една минута да дава, ако едри со десните узди, по еден звук, а ако едри со левите узди, по два звука еднопосредно, а ако ветерот му е по крмата од напречницата, по три звука еднопосредно;

4) усидрениот брод мора во временски паузи од најмногу една минута бргу да звони по околу 5 секунди. На бродови подолги од 106,75 м (или 350 стопи) ќе се удира по звонецот на предниот дел од бродот, а освен тоа во временски паузи од најмногу една минута ќе се дава на задниот дел од бродот со гонг или со некој друг инструмент чијшто тон и звук не може да се замени со звукот на звонецот, звукови во траења од по 5 секунди. Усидрениот брод може, покрај тоа, во смисла на чл. 12, да дава по три звука еднопосредно, и тоа: еден кус, еден долг и еден кус звук, за да му обрне внимание на бродот што се доближува на својата положба и на можноста за судирање;

5) брод што влече и брод што полага или крева подморски кабел или плутача, како и брод што плови а не може да му се тргне од патот на бродот што се доближува затоа што не е во состојба да маневрира или не може да маневрира онака како што се бара во овој правилник, мора место сигналите пропишани во точ. 1, 2 и 3 од овој член, да дава во временски паузи од најмногу една минута по 3 звука еднопосредно, и тоа: еден долг и по него 2 кука;

6) влечен брод или, ако се влечат повеќе, само последниот влечен брод, кога има посада, мора во временски паузи од најмногу една минута да дава по 4 звука еднопосредно, и тоа: еден долг а по него три кука. Ако е можно, овој сигнал ќе биде даван непосредно по сигналите што ги дава бродот — влекач;

7) насукан брод мора да го дава сигналот пропишан во точ. 4 од овој член и, покрај тоа, мора да дава непосредно пред и по секој таков сигнал уште по три одвоени и јаки удари со звонец;

8) бродови помали од 20 тона, чамци со весла или хидроавиони на вода, не се должни да ги даваат горе цитираните сигнали, но ако не ги даваат, мораат да даваат некаков друг ефикасен звучен сигнал во временски паузи од најмногу една минута;

9) брод од 20 тони или повеќе, кога рибари, мора во временски паузи од најмногу една минута да дава по еден звук по кој не мора да следи удирањето по звонец. Таков брод може место овие сигнали да дава звуци што се состојат од серија на неколку наизменични ноти со повисок и понизок тон.

Намалување на брзината при магловито време

Член 16

Секој брод или хидроавион, кога ќе се најде во магла, измаглина или кога врне снег или силен можд, или во која и да е друга прилика што на сличен начин ја намалува видливоста, мора да плови со умерена брзина, будно внимавајќи на приликите што постојат и околностите.

Брод со механички погон кога ќе чуе од правецот за кој смета дека се наоѓа пред пречницата сигнал за магла од друг брод на кој не му е утврдена положбата, мора, ако му позволяваат околностите во тој случај, да ги запре машините и потоа внимателно да плови додека не ќе ја мине опасноста од судирање.

III. ПРОПИСИ ЗА КОРМИЛАРЕЊЕТО И ПЛОВЕЊЕТО

Увод

Секоја маневра преземена при извршувањето или толкувањето на одредбите за кормиларењето и пловењето мора да биде извршена решително, на-

времено и онака како што треба да го направи тоа добар поморец.

Опасноста од судирање може, кога го позволяваат тоа околностите, да се утврди со внимателно надблудување на компасниот снимак на бродот што се доближува. Ако снимакот значително не се менува, по тоа треба да се смета дека има опасност.

Поморците треба да знаат дека хидроавионите при спуштањето или полетнувањето, или маневрирајќи при неповолни временски прилики, можат да бидат неспособни во последниот момент за да ја извршат намеруваната маневра.

Член 17

Кога два едрењака се доближуваат еден до друг, така што да загрозува опасноста од судирање, еден од нив мора да му се тргне од патот на другиот, и тоа:

1) брод што плови со позволен ветер, мора да му се тргне од патот на бродот што плови против ветрот;

2) брод што едри спроти ветрот со леви узди, мора да му се тргне од патот на бродот што едри спроти ветрот со десните узди;

3) кога два брода едрат со позволен ветер, што им доаѓа од спротивните страни, бродот што го има ветрот од левата страна мора да му се тргне од патот на другиот;

4) кога два брода едрат со позволен ветер што им доаѓа од иста страна, бродот што се наоѓа во приветрина мора да му се тргне од патот на бродот што е во заветрина;

5) брод што има ветер во крмата, мора да му се тргне од патот на другиот брод.

Член 18

Кога два брода со механички погон се доближуваат еден до друг од спротивни или скоро спротивни правци, така што да има опасност од судирање, секој од нив мора да го измени својот курс наредно, така што секој да мине од левата страна на другиот. Оваа одредба ќе се примени само тогаш кога бродовите се сретнуваат пловејќи во спротивно и скоро спротивниот правец, така што постои опасност од судирање, а не се применува на двата брода што слободно, ако секој од нив го задржи својот курс, ќе мине еден покрај другиот. Едини случаи што ги има оваа одредба во предвид се, кога секој брод го држи праецот право или скоро право кон праецот на другиот брод, а тоа значи во случаите кога дење секој од нив ги гледа јарболите на оној друг дека се покриваат или дека скоро се покриваат со неговите сопствени, а ноќе, кога секој брод се наоѓа во таква положба едновременно да ги гледа двете странични светла на другиот брод.

Оваа одредба не се применува дење во случаи кога еден брод го гледа однапред другиот брод како му го сече курсот, или ноќе во случаи кога црвеното светло на еден брод стои кон црвеното светло на другиот брод, или кога зеленото светло на едниот стои кон зеленото светло на другиот, или кога еден брод гледа пред себе само црвено светло без зелено или зелено без црвено, или, најпосле, кога двете светла, зеленото и црвеното, се гледаат во кој и да е друг правец освен однапред.

Со цел да се применат одредбите од овој член, како и одредбите од чл. 19 и 20 ст. 1, хидроавион на вода ќе се смета како брод, и „брод со механички погон“ ќе се толкува согласно со тоа.

Член 19

Кога курсевите на два брода со механички погон се крстосуваат така што да има опасност од судирање, ќе се тргне од патот оној брод што го гледа другиот на својата десна страна

Член 20

Кога брод со механички погон и едрењак се доближуваат во такви курсеви да има опасност од судирање, бродот со механички погон е должен да му се тргне од патот на бродот со едра, освен во исклучителните случаи предвидени во чл. 24 и 26 од овој правилник.

Хидроавион на вода мора воопшто да се држи далеку од сите бродови и да одбегнува да ја пречи навигацијата. Сепак, ако дојде до опасност од судирање, тој мора да се придржува кон овој правилник.

Член 21

Кога врз основа на овој правилник еден од двата брода мора да се тргне од патот, другиот брод мора да го задржи својот правец и брзина. Кога од која и де е причина вториот брод ќе се најде близу до првиот брод што судирањето не ќе може да се одбегне со скршчување од патот само на оној брод што е должен да се тргне, тогаш и другиот брод мора да маневрира така што најдобро да придонесе да се одбегне судирањето (чл. 27 и 29 од овој правилник).

Член 22

Секој брод што според овој правилник е должен да му се тргне од патот на другиот брод мора, ако околностите на дадениот случај позволяваат, да одбегнува пресечување на курсот пред неговиот трамен.

Член 23

Секој брод со механички погон што според овој правилник е должен да му се тргне од патот на другиот брод мора, кога му се доближува на овој, да ја намали, ако е потребно, брзината, или да ги запре машините или да завози со крмата.

Член 24

Без обзир на која и да е одредба од овој правилник, секој брод што го престасува другиот е должен на достасаниот брод да му се тргне од патот.

Секој брод што се доближува до друг брод од правец поголем од 2 ветра (22,5°) спрема крмата зад пречницата, т. е. кога е во таква положба спрема бродот што го престасува да неке не би можел да гледа ниедно од страничните светла на стасаниот брод, ќе се смета како брод што престасува. Никакви подоцнежни измени, што би можеле да настапат во однос на положбата на тие бродови, не може да направи бродот што престасува да се смета како брод што го пресечува курсот во смисла на овој правилник, ниту може да го ослободи од должноста да му се тргне од патот на достасаниот брод сè додека не ќе го замине и неке се оддалечи од него.

Ако брод што престасува не може точно да утврди дали се наоѓа пред или зад правецот на другиот брод, е должен во случај на сомнение да се смета како брод што престасува и да му се тргне од патот на другиот брод.

Член 25

Во тесни прооди секој брод со механички погон е должен, ако е тоа безопасно и можно да се држи од десната страна на пловниот пат или десно од средината на каналот.

Кога брод со механички погон му се доближува на завој во тесен проод, каде што не може да се гледа друг брод со механички погон што се доближува од спротивниот правец, првиот брод мора, кога ќе дојде на оддалеченост од половина наутичка милја од завојот, да дава сигнал со еден долг звук со пишталка. Секој брод со механички погон што ќе го чуе на другата страна од завојот овој сигнал мора да му одговори со ист сигнал. Без обзир дали го чул сигналот како одговор од бродот што доаѓа од другата страна на завојот, првиот брод мора да го обиколи завојот внимателно и претпазливо.

Член 26

Сите бродови што не рибарат, кога пловат, мораат да им се тргнуваат од патот на бродовите што рибарат со мрежи, поврази или со потезача. Оваа одредба не им дава право на бродовите што се за-

нимаат со риболов да го натрупаат некој пловидбен пат со кој се служат други бродови што не се рибарски.

Член 27

При исполнувањето и толкувањето на одредбите од чл. 17 до 26 од овој правилник мора секогаш да се води сметка за сите опасности на пловидбата и судирањето, како и за сите одделни околности, вклучувајќи ги тука и ограничените можности на односниот брод или хидроавион, поради кои би можело да биде потребно од овие одредби да се отстапи, со цел да се одбегне некоја непотребна опасност.

IV. ДРУГИ ОДРЕДБИ

Член 28

Кога се бродовите еден на друг на видик, бродот со механички погон, што плови, кога зема некој курс што е дозволен или пропишан со овој правилник, мора да ја означи оваа измена давајќи ги следниве сигнали со пишталка, и тоа:

еден кус звук, за да означи

„Го менувам својот курс надесно“;

два куси звука, за да означи

„Го менувам својот курс налево“;

три куси звука, за да означи

„Машините мои работат со крмата“.

Кога брод со механички погон, кој според овој правилник е должен да го запре својот курс и брзина, му се наоѓа на видик на друг брод, а сомнева дали другиот брод презема потребни мерки да се одбегне судирањето, може да го изрази своето сомнение така што ќе даде најмалу пет куси брзи звукови со пишталка. Давањето на овој сигнал не го ослободува бродот од обврските од чл. 27 и 29 или од кој и да е друг член, ниту од неговата должност да сигнализира секоја маневра што ја врши според овој правилник со давање односни звучни сигнали како што е пропишано тоа во овој член.

Примената на овие одредби не може да ја ограничи примената на одделните правила издадени од владата на која и да е држава во поглед на употребата на придадените сигнали со пишталка меѓу бојните бродови или бродовите што пловат во конвој.

Член 29

Ниедна од одредбите што ги содржи овој правилник не може да го ослободи бродот (или хидроавионот на вода), или бродосопственикот, или запovedникот, или неговата посада од последиците на каква и да е невнимателност било при употребата на светлата или знаковите, било во вршењето на пропишаната стража, како и од невнимателноста при обрнувањето внимание што ја наложува редовното поморско мекуство или особените прилики на дадениот случај.

Одделни правила за луците и внатрешните води

Член 30

Во лука, на река, езеро или во внатрешните води на странски држави, вклучувајќи ги тука и подрачјата резервирани за хидроавиони, одредбите од овој правилник мораат да ги почитуваат бродовите што го веат знамето на трговската морнарица и на бродарството на внатрешната пловидба на ФНРЈ, односно воено-поморското знаме на ФНРЈ, како и домашните хидроавиони, ако односната држава за пловидба во тие подрачја не пропишала нешто друго.

Во лука, на река, езеро или во внатрешните води на ФНРЈ, вклучувајќи ги тука и подрачјата резервирани за хидроавиони, одредбите од овој правилник мораат да ги почитуваат бродовите на сите знамиња, ако со одделни прописи што ги донесува ди-

ректорот на Управата за поморство и речен сообраќај не е предвидено нешто друго.

Сигнали за опасноста

Член 31

Кога брод или хидроавион на вода ќе се најде во опасност и бара помош од други бродови или од копно, ќе ги дава или употребува заедно или одделно следниве сигнали:

- 1) пукање со топ или некој друг експлозивен сигнал испукан во временски периоди од околу една минута;
- 2) непрекинат звук даден со кој и да е вид направа за сигнали во магла;
- 3) ракети или праскалки, што фрлат ѕвезди со црвена боја, испукани поединечно во куси временски паузи;
- 4) сигнал даден со радиотелеграфија или со кој и да е друг сигнален систем, а кој се состои од групата ... — — — според Морзеовиот кодекс;
- 5) сигнал даден со радиотелефонија, а кој се состои од изговорениот збор „МАУДАУ“;
- 6) сигнал за опасноста NC на Меѓународниот сигнален кодекс;
- 7) сигнал за поголема далечина, кој се состои од четириаголно знаме, над или под кое стои топка или предмет сличен на топка;
- 8) пламени на бродот (на пр.: палење бочви со катран, масло итн.);
- 9) ракета со падобран што дава црвена светлина.

Забранета е употребата на горе цитираните сигнали во други прилики, освен кога треба да се означат дека бродот или хидроавионот се наоѓа во опасност, како и употребата на кој и да е друг сигнал што би можел да биде погрешно земен како еден од горните сигнали.

Забелешка: За бродовите во опасност предвиден е радиосигнал што ќе го пушта во движење авто-алармот на другите бродови и со тоа ќе привлечува внимание на сигналите или вестите за опасноста. Овој сигнал се состои од серија од по 12 црти дадени во една минута, со тоа што секоја црта да трае 4 секунди, а паузата меѓу цртите 1 секунда.

Член 32

Сите заповести на кормиларот ќе му се даваат на следен начин:

- „Кормилото надесно“, значи да се стави листот од кормилото надесно;
- „Кормилото налево“, значи да се стави листот од кормилото налево.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 33

Ќе се казни поради поморски прекршок сторен на отворено море, во крајбрежното море на ФНРЈ, а во територијалното море на странска држава само тогаш ако правото за казнување не го задржала за себе крајбрежната држава, со парична казна до 10.000 динари:

- 1) заповедникот или друго одговорно лице на бродот на трговската морнарица на ФНРЈ или на цивилен хидроавион на ФНРЈ кој:
 - а) на бродот или на хидроавионот на вода не ги истакнува односно не ги носи светла и сигналните тела пропишани со чл. 2 до 15 од овој правилник, или со прописите донесени врз основа на истиот;
 - б) при магловиото време плови со ненамалена брзина спротивно на одредбите од чл. 16 на овој правилник;
 - в) кормилари и плови со бродот односно хидроавионот на вода спротивно на чл. 17 до 26 на овој правилник;
 - г) од бродот или хидроавионот на вода не ги дава сигналите пропишани со чл. 15 до 28 од овој правилник или со прописите донесени врз основа на истиот;

д) од бродот или хидроавионот на вода, што се наоѓаат во опасност, не ги дава сигналите за опасноста според чл. 31 на овој правилник;

2) заповедникот или друго одговорно лице на боен брод на ФНРЈ односно на воен хидроавион на ФНРЈ кој со прекршокот од точ. 1 на овој член ќе ја загрози сигурноста на поморскиот сообраќај или на бродовите од трговската морнарица со домашно односно странско знаме.

За прекршок од точ. 1 на овој член сторен во крајбрежното море на ФНРЈ, со истата казна ќе се казни и заповедникот или друго одговорно лице на бродот на трговската морнарица со странско знаме односно на странскиот цивилен хидроавион на вода.

Со парична казна до 3.000 динари ќе се казни заповедникот на бродот на трговската морнарица на ФНРЈ кој спротивно на одредбата од чл. 34 на овој правилник, нема на бродот еден примерок од овој правилник.

VI. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 34

Секој брод на трговската морнарица на ФНРЈ од преку 10 БРТ должен е да има еден примерок од овој правилник, што мора да го покаже на секој поморско-управен орган во земјата или на дипломатско-конзуларниот претставник на ФНРЈ во странство, ако му го побара тоа овој.

Член 35

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

бр. 4497

13 ноември 1954 година

Белград

Го застапува Директорот
на Управата за поморство и речен
сообраќај,
Горѓе Доклесткиќ, с. р.

Согласен:

Државен секретар
за работи на народната одбрана
генерал-полковник,
Иван Гошњак, с. р.

Согласен:

Претседател на Одборот за внатрешна политика
на Сојузниот извршен совет,
Александар Ранковиќ, с. р.

150.

Врз основа на чл. 6 од Уредбата за југословенските стандарди, сојузните прописи за квалитетот на производите и за производителните спецификации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/51) Сојузната комисија за стандардизација донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ТЕХНИКАТА НА ЗАВАРУВАЊЕ МЕТАЛИ

1. Во издание на Сојузната комисија за стандардизација се донесуваат следниве југословенски стандарди:

1. Техника на заварување метали — Дефиниции на поими и називи JUS C.T3.001
2. Техника на заварување метали — Упростено прикажување варови на цртежи — — — — — JUS C.T3.011
3. Техника на заварување метали — Испитување квалитетот на електролачно или гасно заварени челични составци — — — — — JUS C.T3.011

4. Техника на заварување метали — Испитување стручна способност на варители за електролачно и гасно заварување ————— JUS C.T3.061
Споменатите југословенски стандарди се објавени во одделно издание на Сојузната комисија за стандардизација, што е составен дел од ова решение.

2. Овие југословенски стандарди влегуваат во сила на 1 март 1955 година.

Бр 891
15 март 1955 година
Белград

Претседател
на Сојузната комисија за стандардизација,
инж Славољуб Виторовиќ, с. р.

По извршеното сравнување со изворниот текст, Сојузниот извршен совет утврди дека во текстот на Решението за формирање Сојузен завод за социјално осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/55) се поткрала долу наведената грешка, и дава

ИСПРАВКА

НА РЕШЕНИЕТО ЗА ФОРМИРАЊЕ СОЈУЗЕН ЗАВОД ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Во точ. 1 место зборовите: „до 10 април“ треба да стојат зборовите: „до 15 април“.

Од Сојузниот извршен совет, Белград, 28 март 1955 година

По извршеното сравнување со изворниот текст, Сојузниот извршен совет, утврди дека во текстот на Одлуката за обврската на инвеститорите и гарантите по заемите од Општиот инвестиционен фонд да го покријат пречекорувањето на инвестиционите средства настанато во 1955 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/55), се поткрала долу цитираната грешка, и дава следна

ИСПРАВКА

НА ОДЛУКАТА ЗА ОБВРСКАТА НА ИНВЕСТИТОРИТЕ И ГАРАНТИТЕ ПО ЗАЕМИТЕ ОД ОПШТИОТ ИНВЕСТИЦИОНЕН ФОНД ДА ГО ПОКРИЈАТ ПРЕЧЕКОРУВАЊЕТО НА ИНВЕСТИЦИОНИТЕ СРЕДСТВА НАСТАНАТО ВО 1955 ГОДИНА

Во насловот на Одлуката место зборовите: „во 1955 година“, треба да стои: „во 1954 година“.

Од Сојузниот извршен совет, 26 март 1955 година, Белград.

СОДРЖИНА :

	Страна
126. Уредба за измени и дополненија на Уредбата за пресметувањето, распределбата и наплатата на приходите на буџетите и фондовите од стопанските организации —	205
127. Уредба за управување со фондовите за унапредување на индустриското производство и градежништвото —	210
128. Уредба за измени и дополненија на Уредбата за книговодството на стопанските организации —	211
129. Уредба за измени и дополненија на Уредбата за кредитите за обртни средства и други краткорочни кредити —	214
130. Одлука за надоместувања на платата за време на прекин во работата —	215
131. Одлука за овластувањата на сојузниот државен секретар за работи на општата управа и за буџет на поглед на работите на Уредот за заштита на југословенскиот имот во странство —	215
132. Одлука за измени и дополненија на Одлуката за нормите на данокот на доход за 1955 година —	215
133. Одлука за облог на данокот на доход од селското стопанство за 1955 година спрема исправениот катастарски приход —	216
134. Одлука за оснивањето и делокругот на секретаријатите на Сојузниот извршен совет за работи во областа на стопанството —	217
135. Одлука за условите под кои издатоците за дневници, патни паушали, теренски додатоци и километража се признаваат како материјални трошоци —	217
136. Одлука за условите под кои издатоците за теренски додатоци во градежништвото се признаваат како материјални трошоци —	218
137. Одлука за највисокиот износ на издатоците за одделните додатоци и надоместувања во речниот, воздушниот и морскиот сообраќај и морското стопанство и во градежништвото што се издвојуваат од вкупниот приход на стопанската организација пред да се утврди добивката —	219
138. Одлука за висината на гарантниот износ по определените видови кредити за дополнителните обртни средства —	219
139. Одлука за депонирање гарантни износи од страна на стопанските организации по кредитите за дополнителните обртни средства —	219
140. Одлука за ослободување некои категории стопански организации од обврската за депонирање гарантни износи по кредитите за дополнителните обртни средства —	220
141. Одлука за депонирање гарантни износи од страна на давачите на гаранции по краткорочните кредити —	221
142. Одлука за дополнување на Одлуката за определување делот на девизните средства што стопанските организации ќе и го продаваат на Народната банка на ФНРЈ и основот по кој ќе се откупува овој дел —	222
143. Одлука за давање инвестициони заеми од средствата на Општиот инвестиционен фонд за изградба на ѓубришта и силоси за храна за добиток —	222
144. Одлука за интересните норми на средствата вложени при банките —	222
145. Одлука за укинување на Одлуката за давање надоместување (регрес) на весничарските претпријатија за разликата во цените при купувањето на рото хартија —	223
146. Решение за измени и дополненија на Решението за организација на Југословенската лотарија како установа со самостојно финансирање —	223
147. Решение за измени и дополненија на Списокот за видовите стоки и коефициентите за пресметување разликата во цените при увозот —	224
148. Решение за дополнување на Тарифата за превозење стоки на Југословенските железници —	224
149. Правилник за одбегнување судирања на море —	224
150. Решение за југословенските стандарди за техниката на заварување метали —	231
Исправка на Решението за формирање Сојузен завод за социјално осигурување —	232
Исправка на Одлуката за обврската на инвеститорите и гарантите по заемите од Општиот инвестиционен фонд да го покријат пречекорувањето на инвестиционите средства настанато во 1955 година —	232